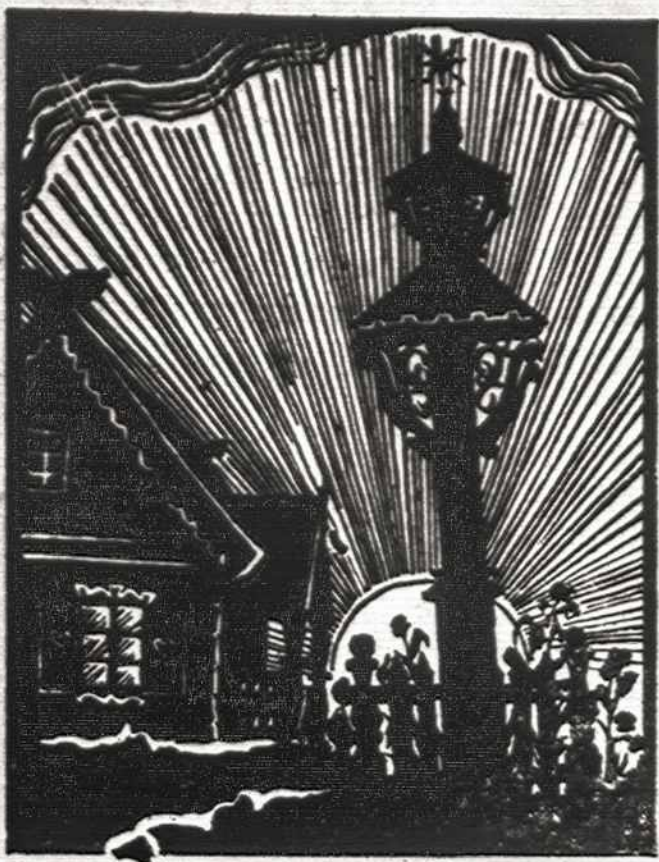

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

Nr. 15 (16)

TORONTO, Ontario, 1950 m. BALANDŽIO mėn. 13 d.

Kaina 10 c.

The Lights of Homeland
Lithuanian WeeklyPublished by Lithuanian R. C.
Society of Canada.
Authorized as Second Class Mail
Post Office Department, Ottawa—o—
SAVAITRASTISLietuvių Kanados Lietuvių
Katalikų Kultūros Draugija
941 Dundas St. W., Toronto,
Ont. Canada

KLB organų sudarymas

Pasaulio Lietuvių Bendruomenė ir jos atšaka Kanados Lietuvių Bendruomenė, šie žodžiai skamba Kanadoje jau metai laiko. Bendruomenė visiems miala. Turbūt nėra Kanadoje doro lietuvio, kuris nenorėtų įsijungti į Bendruomenę kaip galima skubiau. Taip pat tur būt nėra Kanadoje ir nė vienos tikrai lietuviškos organizacijos, kuri nenorėtų padėti Bendruomenės organizuoti, o susiorganizavus nenorėtų vispusiškai į ją remti, su ja bendradarbiauti ir veiklą derinti. Ir nežiūrint viso to, Kanados Liet. Bendruomenė dar nesuorganizuota. Lyg tas Babelio bokštas, kurį visi stato, bet kuris vis griūva, dar nebaigtas. Bet vis dėlto tas bokštas nėra visai sugriuvęs. Bendruomenė Kanadoje kuriasi. Tiesa, palengva, labai atsargiais žingsniais, nes vis prisimenamas tautos išminties posakis: "Skubos darbas veltas renka". Geriau daryti pamažu, bet tvarkingai ir gerai. Nors tas lėtumas negali išvirsti į užsūdymą. Užsūdymas yra lygiai kenksmingas, kaip ir per didelė skuba.

Pastarųjų poros mėnesių laikotarpio KL Bendruomenės organizavime yra įvykę visa eilė naujų reiškių bei iškilusių naujos aplinkybės.

Pirmiausias dėmesys priklausė KL Bendr. Komitetui. Kaip žinome, ši centrinė institucija KL Bendruomenės organizuoti buvo ilgai ir sunkiai kuriama. Pradėta ji kurti 1949 metų liepos mėn. 1 dienos susitarimu tarp KLSjungos ir KL Tarybos, bet prezidiumą išsirinko ir konkretų darbą pradėjo tik spalio-lapkričio mėnesį. Kai sakome "konkretų darbą", turime galvoje statuto, taisyklių ir instrukcijų rušimą. Šis darbas nėra baigtas iki šiol. Dėl PL Bendruomenės Kanados krašto statuto nepavyko susitarti, ir šis projektas dviem varijantais artimiausiu laiku persiunčiamas VLIKui, pasiduodant jo galutiniam sprendimui. Šitai išsprendus klausimą statuto, kuris tiek daug laiko suėdė Komitetui, pradėdama eiti prie paruošiamųjų darbų organizuoti Bendruomenės apylinkes. Šiam reikalui jau išleistas dvi instrukcijos — Laik. Apylinkių Org. Komitetams sudaryti ir lietuviams Kanadoje registruoti. Reikia laukti, kad LOKas kuo greičiau atspausdintų kartotekos blankus, nes lietuvių registracija, ypač Montrealyje ir Toronte, yra kėtinis akmuo Bendruomenės organams kurti. Kol šiose didžiosiose kolonijose nesurašyti žmonės, tol neįmanoma bus vykdyti jokių rimtų balsavimų, nes mes netgi apytikriai nežinome, kiek šiuo metu realiai yra lietuvių Toronte ir kiek Montrealyje. Montrealyje čia yra linijė manyti, kad jų yra labai daug, gal net pusė visų Kanados lietuvių, tuo tarpu torontiešiai, matydami minias lietuvių bažnyčioje ir minėjimuose, nelabai nori Montrealiui nusileisti. Taigi, būtų vaikiškas ginčas dėl atstovų skai-

čiaus, nepravėdus rimtos registracijos.

Atrodo, kad centriniam LOK artėja rugiapūtė. Gal, darbui paskubinti, būtų pravartu sudaryti prie LOKo bent porą pagalbinį komisių, sakysime: komisijų registracijai pravesti.

Antras įdomus faktas yra pradedamas VLIKo aktyvumas Pasaulio L. Bendruomenės suorganizavimui. Po 1949 metų birželio mėnesio, kai buvo paskelbtas PLB statutas, VLIKo akcija tuo reikalu lyg ir apmirė. Apie pusmetį net nesigirdėjo apie statuto numatytą Vyriausią PLB Organizuoti Komitetą. Šis faktas taip pat paveikė Kanados L. Bendruomenės organizavimo tempą, nes kai kas siūlė laukti Vyriausio Komiteto sudarymo. Bet pagaliau VLIKas šią spragą užpildė. Šių metų vasario mėnesį pranešta, kad šio darbo imasi pats VLIKas t. y. VLIKo Lietuvių Išlaikymo Tarnyba. Darbo pradžioje Tarnyba ėmėsi sutvarkyti atskirų kraštų LOKus, o taip pat paprasčiausius patvirtinti kraštų statutus. Šitokia VLIKo akcija žymiai palengvina Bendruomenės organizavimą atskiruose kraštuose (o taip pat ir Kanajoje), nes kraštų LOKai, ginčo atveju, gali kreiptis į L. Išl. Tarnybą, kurios sprendimas ir būtų galutinis.

Pagaliau trečias pažymėtinas faktorius yra labai didelis mažesniųjų kolonijų aktyvumas paskubinti Bendruomenės organizavimą. Visa eilė vietovių jau yra įkūrusios Bendruomenės apylinkes, nelaikdamos nei statuto, nei instrukcijų. Tuo būdu dabar jau turime Bendr. apylinkes šiose vietose: Val d'Or, Noranda, Ottawa, Timmins, London, Hamilton, Winnipeg, Rolphoton, St. Catharines, Sudbury. Tai jau didelis dalykas, verčias ir didžiasis Montrealio bei Toronto apylinkes sukurti. Ypač kad didelėse kolonijose ir darbo daug daugiau.

Būtų labai gražu, kad iki šių metų gegužės mėn. 15 d., kurią VLIKas yra numatęs paskelbti Pasaulio Liet. Bendruomenės šventę, ir Kanados L. Bendruomenė galutinai įsiriškuotų į organizuotą pasaulio lietuvių skaičių.

A. Rinkūnas.

JAV Senatas priėmė DP imigracijos bilį

Balandžio 6 d. senatas pagaliau baigė svarstyti veikiančio DP imigracijos įstatymo pakeitimą bei papildymą. Pagal priimtą bilį į JAV pagal specialų įstatymą įleidžiama 359.000 tremtinių. Kadangi jau veikiančiu įstatymu jau leista įvažiuoti 205.000, tad dabartinis bilis numato įleisti dar 154.000 daugiau. Veikiantis įstatymas numatė, kad įvažiuoti gali tik tie, kurie buvo DP stovyklose ar UNRRA globoje 1945 m. gruodžio 22 d. Dabartinis bilis leidžia įvažiuoti ir tiems, kurie ten atsidarė žymiai vėliau — net iki 1949 m. sausio 1 d. Senatas įstatymą numatė, kad 40% imigrantų būtų iš Sovietų Sąjungos okupuotų sričių ir 30% ūki-

Balandžio 11 d. Rusija pasiuntė JAV vyriausybei formalią protestą, kuriame pažymi, kad JAV bombonešis B-29 praeitą šeštadienį Latvijoje virš Liepojos apšaudė rusų naikintuvą ir nuskrido į Baltijos jūrą. Toliau nurodo sakoma, kad rusų naikintuvas davęs ženklą JAV bombonešui į jį sekti į artimiausią rusų aerodromą, bet B-29, apšaudęs naikintuvą, pabėgo.

Rusijos užsienio reikalų ministeris Višinskis pažymi, kad tai esąs didžiausias pažeidimas tarptautinių teisų.

Vašingtonas pareiškė, kad jie neturi jokių oficialių žinių apie JAV bombonešio susisau-

dymą su rusų naikintuvu ir dėl šio vykių pravesių kvotą. Vokietijoje esanti JAV aviacijos vadovybė mano, kad tai galėtų būti karo laivyno lėktuvas B-24, kuris prieš keletą dienų buvo dingęs, tačiau jis nebuvęs ginkluotas.

Diplomatiniai JAV sluoksniai pažymi, kad Liepojos yra didžiausia rusų povandeninių laivų bazė Pabaltijy, kuri laikoma ypatingoje apsaugoje, net prekybiniai laivai neturi teisės įplaukti į Liepojos uostą.

Vokietijoje esančių oro laivyno dalinių vadas gen. J. K. Cannon šį incidentą laiko fantastiniu.

Amerikiečių lėktuvas virš Pabaltijės

Invazija į Hainaną vėl nepavyko

Centrinė žinių agentūra praneša, kad komunistų invazija į Hainano salą nacionalistų vėl atmušta. Šioje invazijoje dalyvavo 20 raudonųjų laivų iš kurių 13 buvo paskandinta laike mušio. Tai jau kelintas bandymas užimti šią svarbią salą ir, atrodo, kad nepasikartins. Komunistų štabo viršininkas gen. Chu Teh paskyrė gen. Lin Piao daryti naują invaziją su 8 armijom. Vieną kinų armijų sudaro nuo 10.000 iki 20.000 vyrų. Reikia manyti, kad nacionalistai turi irgi nemažą jėgą Hainano saloje, kad keltintų kartą sudaužo raudonųjų bandymus.

Rami valandėlė Laisvės Alėjoje Kaune

Kanados ir JAV karinis bendradarbiavimas

Aliarmuoją pasaulio įvykiai ir Rytų koloso banga šių dviejų valstybių aukštuosius karininkus vyrus vis dažniau verčia sėsti prie žaliųjų stalo, kad nuodugniau apsvastytų ne tik tolimo Europos kontinento gynyimą, bet ir savųjų kraštų rimtą karinę apsaugą. Iš Ottawos pranešama, kad neseniai New Yorke įvyko Kanados ir JAV generolų pasitarimai, kuriuose dvi valstybės susitarė bendradarbiauti Atlanto gynybai. Šiuose pasitarimuose da-

lyvavo Kanados Atlanto armijos viršininkas gen. Harry Foster ir JAV 1-mos armijos vadas gen. Badell Smith su savo štabo viršininkais. Kanada sutiko perleisti visišką JAV kontrolę trijose didelėse raiškėse bazėse Atlanto pakraščiuose. Galutinai nusistatė dėl karių civilinių teisų Newfoundland provincijoje ir šis klausimas pavesta išspręsti abiejų kraštų vyriausybės laike sekančių kelių mėnesių. Kadangi ši provincija, kaip anksčiau buvusi kolonija, turi skirtingus įstatymus.

Pacifiko vandenyno pakraščio gynybai sujungti pasitarimai yra įvykę prieš kelias mėnesius Vancouveryje.

Karinio bendradarbiavimo sustiprinimui prieš pat Velykas į New Yorką atplaukė trys Kanados karo laivai mandagu mo vizitui. JAV spauda labai šiltai žodžiais sutiko šių svečių apsilankymą.

BRITAI NORĖTŲ PRAPLESTI ATLANTO PAKTĄ

Gerai informuoti sluoksniai praneša, kad D. Britanija norėtų praplesti Atlanto pakta iš grynai militarinės į politinę ir ekonominę sferą. Britų užsienio reikalų ministeris E. Bevin

yra nusistatęs iškelti šį klausimą privačiai JAV užsienio reikalų ministeriui D. Achesonui ir Prancūzų R. Schumanui. Oficialiai šis klausimas ruošiamas pajudinti Atlanto pakto užs. reik. ministerių konferencijoje, Londone.

Britai ruošiasi pasiūlyti, kad šalia veikiančių bendrųjų karinių organų būtų įsteigti bendri politiniai ir ekonominiai komitetai.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Diena

VLIKas yra numatęs Pasaulio Lietuvių Bendruomenės paskirti Dieną. Tam yra parinkta gegužės 15 d. — Steigiamojo seimo susirinkimo diena.

Tautinio Sąjūdžio buvęs atstovas VLIKo ir Vykdomojo Taryboje Petras Ulėnas su šeima balandžio 24 d. išvyksta į JAV, į Brooklyną.

Valstiečių liaudininkų atstovų VLIKo prieš kurį laiką yra paskirtas provizorius Makauskas. Greičiausia jis netrukus bus išrinktas ir į Vykdomąją Tarybą, kur v. liaudininkams vieta yra rezervuota.

Iš IRO konferencijos Genevoje grįžusi lietuvių delega-

Savaitės apžvalga

Europos gynyba

Haagoje vykusio 11 Atlanto pakto valstybių štabų viršininkų konferencija pasibaigė. Žinių agentūros praneša, kad balandžio 1 d. slaptoje sesijoje buvo išdirbtas "strateginis gynybos planas". Jėgų pasiskirstymas tarp Rytų ir Vakarų aiškiai krypta vakariečių nenaudai, nors vyrų skaičiumi gal ir nesunkiai nusveriamas, bet divizijomis rusai žymiai prašoka. Tačiau ginklų ir apmokytų vyrų klausimas nėra pats svarbiausias Europos gynybe. Visų problemų centre stovi du žodžiai: Vokietija ir Prancūzija.

Prieš dvi savaites įvykęs Europos Tarybos posėdis svarstė Vokietijos dalyvavimą Europos tautų tarpe. Prancūzija yra negiamas nuomonės šiuo klausimu. Ji bijo ginkluotos Vokietijos. Vašingtonas ir Londonas ragina prancūzus greičiau apsispręsti: 1. ar leisti vokiečiams patiems ginkluotis apsigynimui nuo rusų, 2. ar palikti vokiečius sėdėti namuose, o prancūzams, su alijantais žygiuoti per Vokietiją ir apginti juos nuo rusų ir 3. ar leisti rusams užimti visą Vakarų Vokietiją su jos industrija, kuri padvigubintų rusų karinį potencialą. Suprantama, kad prancūzai turėtų žiūrėti realiai į susidariusią padėtį ir rinktis pirmąjį atvejį, gerai susitardami dėl ginkluojamos Vokietijos kontrolės. Vašingtonas ir Londonas mano, kad be Vokietijos Europos gynyba yra tik kabinetiniai pasikalbėjimai.

Churchill paskutinėje savo kalboje Žemumiesiose Rūmuose pasakė, kad negali būti jokių vilčių apie jungtinę Europą be Vokietijos. Anglija ir Prancūzija turi pakankamai galimybių pakelti Vokietiją ir padaryti lygia su kitomis tautomis. Šios trys valstybės turi užimti praejusią tragediją ir dirbti kartu su kitomis civilizacijomis Europos demokratijomis. "Aš nerandu prežasčių, kodėl negali Amerikos, Anglijos, Prancūzijos ir Vokietijos kareiviai stovėti vienoje linijoje, garbingoje draugystėje".

Prancūzija šiandieną daug kam kelia nemažesnio susirūpinimo, nes nuolatines suirutės krašte ir neramumai kolonijose.

se verčia rimtai apsvastyti kokią rolę atliks prancūzai iškilus konfliktui tarp Rytų ir Vakarų. Daugelis klausia ar prancūzai kariaus? Prancūzijos armiją ant popierio sudaro apie 400.000 vyrų, iš kurių 100.000 sudaro pagalbinė policija ir apsaugos junginiai užjūryje. Beveik 150.000 karių ir apie 90% aktyvių karininkų stovi Indokinijoje, kad parėmus Bao Dai imperatoriui. Tik trys divizijos yra paskirstytos pačioje Prancūzijoje, Šiaurės Afrikoje ir Vakarų Vokietijoje, kurios efektyviai gali dalyvauti Europos gynybe.

Nuolatiniai komunistų organizuojami streikai paraližuoja krašto ekonominį gyvenimą. Uostų darbininkų unijos, kurios yra beveik išimtinai komunistų rankose, trukdo iškrovimą prastomų ginklų, kurie taip reikalingi krašto saugumui ir bendrai kontinento apsaugai.

Nuolatinės vyriausybės krizės, kurių pasėkoje krašto apsaugos ministerija mėtoma iš rankų ir rankas, privertė generolus domėtis daugiau politika negu kariuomenės stiprinimu. Tad susirūpinimas Prancūzijos vaidmeniu eventualiam konflikte yra ne be pagrindo.

Belgijon, atrodo, karalius grįš

Belgijos katalikų partijos lyderiui Paul Van Zeeland pavyko sudaryti naują vyriausybę, kuri greitai laiku prisitaptų parlamentui, kad gautų pasitikėjimą. P. Van Zeeland yra artimas karaliaus Leopoldo draugas ir buvęs ministeris pirmininkas. Jo kabinetas sudarytas iš katalikų atstovų ir liberalų simpatikų aiškiai stovi už karaliaus grįžimą. Žmogus, kuris vadovavo visi aiškiai už karaliaus grįžimą, šiandien stovi Belgijos vyriausybės priekakyje. Tai gi Leopoldui grįžimas atrodo užtikrintas. Naujoji vyriausybė mano, kad už 10 dienų Belgijos karaliaus sosto sėdės Leopoldas III. Beveik mėnesį užsitęsusi valdžios krizė, reikia manyti, bus pasibaigusi.

Indija ir Pakistanas susitarė

Praeitą šeštadienį Indijos ir Pakistano ministeriai pirmininkai pasirašė sutartį užbaigti kovas tarp musulmonų ir indų, kurios šias tautas vargino nuo pat jų nepriklausomybės atgavimo 1947 m. Ši sutartis artimiausiu laiku bus pristatyta abiejų kraštų parlamentams patvirtinti. Sutarties detalės neskelbiamos, išskyrus du pagrindinius punktus, kurie sako, kad: 1. tuojau sudaroma abiejų kraštų atstovų komisija, kuri tirs kiekvieną atvejį įvykusių incidentų ir informuos savo vyriausybės ir 2. abiejų kraštų vyriausybės rūpinis suteikti pilnas teises musulmonų mažumoms Indijoje ir indų mažumoms Pakistane. Po septynių dienų pasitarimo sutartis buvo pasirašyta Indijos sostinėje New Delhi Pakistanio ministro pirmininko Ali Khan ir Indijos min. pirm. Nehru.

Tėviškės žiburiai

THE LIGHTS OF HOMELAND
SAVAITRAŠTISRedaguoja Redakcinis Kolektyvas
Redaktorius Dr. A. ŠapokaLaidžia Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija
Published by Lithuanian R. C. Cultural Society of Canada

Prenumerata Kanadoje \$3, JAV — \$3 amerikoniški, Austrijoje, Pietų Amerikoje ir kitur — \$4 amerikoniški, pusei metu — Kanadoje \$2, visur kitur \$2,50. Atskiras nr. 10 ct.

Adreso pakeitimas 25 ct. (smulkiais pašto ženklais)

941 Dundas St. W., Toronto, Ont. Canada. Telefonas AD 4265

Būkime praktiški

Nepriklausomos Lietuvos ūkinė ir kultūrinė pažanga buvo atsiči. Kai kuriose srityse buvome susilyginę, dargi net pralenkę kitas, vyresnes nepriklausomo gyvenimo amžių tautas. Bet buvo ir tokių sričių, kuriose galime buvo daugiau nuveikti. Stoka kapitalo, kartais pasiryžimo, kartais stoka atitinkamų specialistų padarė tai, kad kai kuriose srityse mūsų artiniamieji kaimynai mus buvo pralenkę, kaip pavyzdžiui pasistatyndami galingą hidroelektrinę. O juk nuo energijos kiekio, kuri galima įkinkyti į ūkio mašiną, labai daug kas priklauso.

Be to, mes nebuvo sėkmingai pakankamai iširti visų savo krašto žaliavos šaltinių. Krašto ūkio dar spartesniau pražydiui trūko savų statybinių medžiagų, o ypač gerų kvalifikuotų meistrų vykdytojų. Neugdyta ir netvarkyta amatų sritis buvo sudariusi labai klaidingą požiūrą į tą sritį.

Todėl vienu metu buvo bijoma net taip vadinamų "inteligentų bedarbių". Bet tai buvo nesusipratimas. Žadėjo atsirasti per daug baltarankių be specialybės, galinčių dirbti vien įstaigos "poniška" darbu. Tuo tarpu būti baltarankių, siuvėjų ar mūrinių buvo lyg ir negarbi, nors geri to amato specialistai gerai uždirbo ir labai jų reikėjo.

Beabejo tai buvo klaidingas nuotaikos bei požiūris ir jos neturėtų būti kartojamos. Nereikia to ir dabar pamiršti. Tremties, o ypač išeiviškas gyvenimas daug kam atvėrė akis, tačiau pasiryžti taisyti tai nedaug kas stengiasi. Juk daug mūsų sesių ir brolių dabar dirba įvairiausiose gyvenimo srityse. O tai ir yra geros progos. Kiekvienas stenkimės, jei toji sritis yra prie širdies, o ypač jei tas darbas galės tiktai mūsų tėviškei atkurti, pramokti, pasidaryti geru specialistu. Padirbėjus vienoje vietoje ilgesnį laiką, tam susidaro ir sąlygos.

Jaunimui, jei jiems neįmano-

ma duoti aukštojo mokslo, reikėtų kreipti į tokias praktiškas mokslo sritis, kurios bus labai reikalingos mūsų ateičiai.

Pavyzdžiui paimkime, kad ir gipso apdirbimo pramonę. Tos žaliavos mes ir savo krašte turime, atrodo, nemažai. Tiksliai iširta ji nebuvo, bet kas matėsi net žemės paviršiuje tai sudarė maždaug 35 kv km plotą Biržų apskrityje. Jo apdirbimui ir iš jo statybinių medžiagų gamybai netaip jau ir milijonų kapitalų reikia. Tają sritį galima plėsti palaipsniui. Tiesa, savo laiku Lietuvoje buvo šis tas daroma "Atomo" b-vės Kaune ir privatių asmenys buvo pradėję jo išdeginimą, pasigaminant alebąstrą. Tai beveik buvo ir viskas. Jau ir pas mūsų artimiausius kaimynus šis tas daugiau iš jo buvo daroma. Tačiau be įvairių tinkamų naudojamų medžiagų iš jo galima pagaminti puikių izoliacinių statybinių medžiagų, vilnų pavidalo, sienų ir lubų apkalimui lengvų, puikių, patvarių ugniatvarių plokščių — lentų ir dar visų eilę kitokių. Manau, kad ir Kanados gipso pramonės įmonėse dirba dalis mūsų tautiečių, kuriems tikrai praverstų pasidaryti šios srities specialistais. Kuriam bus neįmanoma grįžti, tas neapsivils ir čia, galėdamas pelnytį geresnį kėsnį duonos, o kiekvienas grįžtantysis negalės tuščiomis grįžti, nes įvairių specialistų reikės atgimusioms Tėvynės Rūmui statyti. Tas pats tinka ir kitoms sritims. Savo įgyta patirtimi pateisinsime ir savąjį buvimą ir pasirinktąjį tremtinio kelią.

Taip pat ir praktiškių mokslų specialistai, kurie turi galimybės būti arčiau ir dirbti savoje specialybėje neturėtų pamiršti, kad atliktos studijėles kuriuo nors praktišku klausimu, pritaikintu ateičiai, yra ir bus labai vertingos, o ir dabar jau yra kam jomis domėtis, ruošiant įvairius projektus ateičiai.

Inž. A. Vilniškis.

Visiems Kanados lietuviams

APLINKRAŠTIS NR. 2

1. Centrinis Kanados Lietuvių Bendruomenės Laikinis Organizacinis Komitetas (su trumpintais KLB — LOK) 1950 m. kovo 31 dienos posėdyje nutarė paskelbti visų Kanados lietuvių žinią, kad KLB-nės Apylinkių laikinių organizacijų komitetų organizavimas eina pernelę lytį: kad vietomis tas organizavimas neina nustatytu būdu bei tvarka, — todėl dabar patikslinama, kad KLB Apylinkių laikinių organizacijų komitetų sudarymas reikia įvykdyti pagal "Kanados Lietuvių Bendruomenės Apylinkių Laikinių Organizacijų Komitetų sudarymo taisyklę", kurios buvo paskelbtos spaudoje ir kurių visada galima gauti centriniame KLB-LOKe, 2576 Sheppard St., Montreal, P. Q. Kad organizavimas eitų sklandžiau ir sparčiau, KLB-LOK nustatė terminą: KLB Apylinkių laikinių organizacijų komitetai reikia sudaryti ir pirmųjų posėdžių protokolai pristūti Centrai ligi š. m. balandžio mėnesio 30 dienos imtinai.

2. Su KLB-nės organizavimu KLB-LOK turi išlaikyti rasti nei paštui, blankų spausdinimui ir tt. Vien registracijos kortelių atspausdinimas atsis apie \$200. Todėl visos organizacijos, — nežiūrint to, ar jos priklauso kuriam centrui ar nepriklauso jokiui, — maloniai prašomos tuojau paremti KLB-LOK įlėšomis; pradžiai — kiek kas gali. Nes KLB yra visų bendras reikalas, — todėl visi prie to turime dėtis ir visi bendromis išgalėmis remti.

3. Šiomis dienomis jau bus atspausdintos "Kanados Lietuvių registracijos kortelės". Prašome pranešti, kiek kurtai apylinkių jų reikės ir kieno vardu jas siųsti.

Prašome tiksliai ir stropiai vykdyti KLB-LOK aplinkraščius ir taisyklę, nes be to neįmanomas rimtas organizacinis darbas.

KLB-LOK Pirmininkas

(pas.) P. Juškevičienė

KLB-LOK Sekretorius

(pas.) J. Adomonis

ATLANTO PAKTAS

Prieš metus, 1949. IV. 4. dvylikos valstybių pasirašė Šiaurinio Atlanto paktą. Per tuos metus daug posėdžiavę, tačiau tik šiais metais JAV pradėjo siųsti ginklus Europai.

JAV ateinančiam biudžetui numato skirti \$13.5 mil. apsiginklavinimui. Tai sudaro 31.9% viso biudžeto. Pasaulio valstybės skiria apsiginklavinimui: Italija \$562 mil. t. y. 25.2%, Olandija, Portugalija 20.8%, D. Britanija — \$2.6 bil. — 20%, Prancūzija \$1 bil. — 16.3%, Kanada \$375 mil. — 15%. Kitos valstybės, priklausančios Atlanto paktui, skiria dar mažiau. Jei amerikietis mokėsčių mokėtojas rūstauja dėl apsiginklavinimo, tai Europoje komunistai mokamai išnaudoja karo biudžeto svarstymą kelti nerimui krašte. Prancūzijoje karo biudžetas nuvertė ne vieną vyriausybę. Protarpiais vidurio partijos pergyvena didžiulį gresmę, o ypač, kad ir jos nesutaria.

Nors Europa ūkiškai atsikuria komunizmo gresmei pašalinti, tačiau jos ūkis nepateis visuočiai apsiginkluoti. Tuo atveju ji atsiduria JAV finansinėje ir net strateginėje globoje. JAV siunčia Europos valstybėms modernius ginklus, kurie būtų panaudoti sovietinės kariuomenės žygiui sulaukyti. Europos komunistai, didžiausiu pasipiktinimu sutiko tas siuntimas, o kairiuosiose kraštuose davė įsakymų ginklų iš laivų neiškrauti.

Didysis imperatyvas

Nors niekas tikrai negali pasakyti, kada įvyks trečiasis pasaulinis karas, tačiau visiems aišku, kad jis neišvengiamas.

Melas, taika ir karas

("Tėviškės žiburio korespondento iš New Yorko)

Gyveno kadaise toks Platonas, tvirtinęs, jog idealioje valstybėje turi būti trys klasės: mokytojai, kariai ir liaudis (darbininkai, prekybininkai, menininkai ir tt.). Tik mokytoji ir jų pagelbininkai kariai galėję žinoti tiesą, o paskutiniai klsai jie turėję meluoti. Platonas tai vadino "kilnių melu"; prašio: kaip, girai, nematydami aukščiau savo blivudo nieko, vistiek nesupras valstybės interesų ar reikalingų veiksmų tiems interesams apginti. Dėmiamame pasaulyje "kilnus melas" tapo pavadinimas "propaganda".

Diktatūrinės valstybės: A. A. Adolfas su daktaru Goebelsu, o ypač Visariono Džiugašvili Juozas, pasivadinęs save rusiškai "Plėninis", ypač šį nuostabų dalyką pamėgo. Paslėpęs bizonų už nugaros, jis savo trečiai klasei pasakoja nuostabią pasaką — kaip mes mylime dirbančiuosius ir kovojaime dėl taikos... Bet jam nepatinka, kad dėdė Samas, išgirdęs šiuos Stalino dėsčius, savaiai publikai, per "Amerikos Balsą" riktėlojo "Ir aš taikos noriu". Savo plačiosios tėvynės sukaustytai mintai emė šaukti: "Netikėtai anam! Aš esmi visų dievų dievas!" "Pravda" iško-

lijo Achesoną "fašistine biuvalybe, Ribbentropo išmėros" ir į amerikiečių pasiūlymą taikintis, nutylėjo. AP tą savaitę iš Maskvos telegrafavo: Nuo pat karo pabaigos santykiai tarp Sovietų Sąjungos ir JAV nebuvo pasiekę tokio žemo lygio kaip dabar. Rusų tarata "mano", kad karas yra daugiau kaip galimas. Jiems kalama, jog draugiškų respublikų skaičius pasaulyje diena iš dienos auga, o vakariečiai silpnėja... Gaila, bet turime pripažinti,

įvykiai Tolimuose Rytuose rodo, kad Sovietų vadovaujama akcija yra įpusėta, nors nebaigta. Ateityje gali būti įvėlta į karą daugelis kraštų, kuriuose dirva yra jau paruošta. To karo išvakarėse atsiduria ne vien Indonezija, Indokinija, Filipinai, Tailandas, Burma, Tibetas, bet ir Indija. Toje perspektyvoje vakarinės Europos karinis saugumas ypač svarbus, nes jis sudaro visumos dalį.

Kovo 16 d. Dean Acheson kalboje tarp kitko reikalaujama, kad Europoje Sovietai atitrauktų kariuomenę iš satelitų kraštų ir jiems leistų laisvai apsispręsti. Toji kalba yra neaiški, nes mes nežinome, ką jis vadiną satelitais. Aišku, kad satelitais yra Bulgarija, su kuria nutraukė diplomatinis santykius, Vengrija, reikalaujanti uždaryti informacijos įstaigas, ar Rumunija, primygtinai siūlanti sumažinti diplomatinį korpusą. Tačiau mes nežinome ar jis prikaityti Lietuvą prie satelitų. Greičiausia ne. Kodėl? Ar galima principą svaidyti, kad tik satelituose tautos tegali apsispręsti? O kas su pavergtomis tautomis, kurios nūdien natiknamos be pasigailėjimo? Šis dviprasmiškumas įneša daug abejonių dėl JAV idėjinio pasirošimo ateinančiam karui.

Stabtelkime ties strategine dalimi. Europos valstybės numatančios apjungti 50 divizijų, kažkur Vokietijoje, ginti Stettin — Trieste linijos iki bus atvežta JAV kariuomenė. Kas dėsus su Vakarine Vokietija? Neaišku. W. Churchill būtų linkęs panaudoti ją gynybai, bet neapginkluoti. Kieno gynybai? Olan-

dijos, Belgijos, Prancūzijos ir D. Britanijos?

Amerikiečiai sutinka atlikti tolimąjį bombardavimą Sovietuose. Trumpų nuotolių bombardavimas atitenka britams ir prancūzams. Jūrų karinį laivyną sudarytų JAV, D. Britanijos Olandijos ir dalimi Prancūzijos karo laivynai.

Penkios sritinės komisijos per pastaruosius 4 mėn. padarė pažangą, nors daugeliu klausimų nesutaria. Tie nesutarimai tik patarnauja sovietams įsitvirtinti Tolimuose Rytuose ar Azijoje. O tokių nesutarimų apskaičiai yra buvę tarš marš. Montgomeri ir prancūzų Fontainebleau pilyje. Ar nūdien jie jau pašalinoti?

Strateginis žaidimas

Numanu, kad daugelis politinių ir karinių klausimų nepasiekia viešumos. Tie slaptieji klausimai mūsų neįdomauja. Tačiau mes laikome vadovau-

Vienas iš didžiųjų nepriklausomų Romos dienraščių "Il Messaggero" jau kuris laikas spausdina amerikiečių žurnalisto Edmundo Stevens, nesenai grįžusio iš Sovietų Sąjungos atsiminimus, užvardintus "Rusija tokia, kokia ji yra iš tikro". Stevensui teko važinėti ir Baltijos kraštuose. Ypatingai gerai jam pažįstama Latvija, kurioje yra gyvenęs dar prieš paskutinį karą. Kartą važiuojant traukiniu tarp Liepojos ir Rygos vienas Rusų pulkininkas jam aiškino: "Sunkiai įkandama lat-

vių tauta. Jie nemėgsta mūsų rusų ir nenori prisitaikinti prie mūsų socialinės santvarkos... Jei tai priklausytų nuo manęs, paėmčiau visus ir išsiųsčiau į Rusiją, į kokį saugų užurdio kampą... O kraštą apgyventume mūsų žmonėmis. Visas kraštas yra be galo susigynęs savo tarpe. Jei nori suimti vieną, turi suimti visus". Toliau Stevens rašo: "Mačiau daug karo metu sugriautų miestų, bet nė vienas, net ir visiškai nuskustas nuo žemės paviršiaus, nesudarė tokio skaudaus sunaikinimo išpuolio, kaip Ryga. Rygoje nėra sugriauta daug pastatų. Ne. Čia yra sunaikinta miesto dvasia, jo charakteris, jo atmosfera, jo savitumas... Miestas skendė ja skurde. Dingęs jo priekarinis puošnumas. Per tris dienas nemačiau nė vieno gerai apsi-rengusio žmogaus, nei vyro, nei moters". Kovo 28 d. numeryje Stevenso straipsnis užvardintas "Daugybė Mindsenty įvykių buvusiose Baltijos respublikose". Čia jis iškėlė, kad Baltijos valstybėse komunistai pirmiausiai išmėgino tuos kovos prieš religiją metodus, kuriuos vėliau pritaikė Vengrijoje ir kitose satelitinėse valstybėse.

Pastaruoju metu gal norėtųsi aiškiai padėti ir naujas išplėsti iš Kremlius ramų, bet jau per vėlu. Kinijos ir kitų kraštų Tolimuose Rytuose gražiais žodžiais ar siūlomai saldiniui neišvysios.

Taip pat skurdu darosi, kai Vakarinė Europa randa reikalingu turėti 50 divizijų iki JAV kariai pasieks tą kontinentą. Tokį skaičių kariuomenės JAV apginkluoja. Ar jis kartais nebus per brangus dideliui žaidime? Nūdienis taupymas apsiginklavinimo srityje gali būti kerštauojantis, kaip trūkumas nuovokos tarptautinėje politikoje.

Malenkovo žodžiais, 800 mil. yra pajungti ir rikiuojami vienon linkmėn. Kas gi su demokratiais? Jie iki šio meto tenkinasi improvizacija ne vien už parduoto pasaulio laisvinimu, bet ir savo kailio gynyboje.

Bolševizmo tvirtybė ne tiek

jo pavergtuose kraštuose, bet demokratinio pasaulio ištizime. Tą aiškiai rodo dabarties įvykiai ir neseniai įvykusios Atlanto konferencijos išdavos.

Demokratijos mokėjo sunaikinti bolševizmo užtvankas, bet iki šio meto nesugebėjo naujų sukurti. Tą žinodamas, Lavrentij Beria, nesenai aiškino "Pravdoje": "Mes turime išnaudoti buržuazinių valstybių nesutartumą, realiai padėti darbininkai, vadovauti profesinėms sąjungoms, suderinti darbininkų ir smulkiajų ūkininkų, dėti pastangas, kad sovietų įtaka išvyratų".

Kokie gi yra demokratijos galimybių pradai, kurie jungtų nevieną jas, bet ir laisvojo pasaulio likutį? Kur tie idealai? Kur kelias jungiantis, o ne skaidantis pasaulį?

Tie ir daugelis kitų klausimų skverbiasi į mūsų galvas, kurios tremtyje prievarta pakeistos automatiškai judančiomis rankomis.

Gediminas Galva.

Vakarietis žurnalistas Pabaltijų

Vienu metu buvo bijoma net taip vadinamų "inteligentų bedarbių". Bet tai buvo nesusipratimas. Žadėjo atsirasti per daug baltarankių be specialybės, galinčių dirbti vien įstaigos "poniška" darbu. Tuo tarpu būti baltarankių, siuvėjų ar mūrinių buvo lyg ir negarbi, nors geri to amato specialistai gerai uždirbo ir labai jų reikėjo.

Beabejo tai buvo klaidingas nuotaikos bei požiūris ir jos neturėtų būti kartojamos. Nereikia to ir dabar pamiršti. Tremties, o ypač išeiviškas gyvenimas daug kam atvėrė akis, tačiau pasiryžti taisyti tai nedaug kas stengiasi. Juk daug mūsų sesių ir brolių dabar dirba įvairiausiose gyvenimo srityse. O tai ir yra geros progos. Kiekvienas stenkimės, jei toji sritis yra prie širdies, o ypač jei tas darbas galės tiktai mūsų tėviškei atkurti, pramokti, pasidaryti geru specialistu. Padirbėjus vienoje vietoje ilgesnį laiką, tam susidaro ir sąlygos.

Jaunimui, jei jiems neįmano-

ma duoti aukštojo mokslo, reikėtų kreipti į tokias praktiškas mokslo sritis, kurios bus labai reikalingos mūsų ateičiai.

Pavyzdžiui paimkime, kad ir gipso apdirbimo pramonę. Tos žaliavos mes ir savo krašte turime, atrodo, nemažai. Tiksliai iširta ji nebuvo, bet kas matėsi net žemės paviršiuje tai sudarė maždaug 35 kv km plotą Biržų apskrityje. Jo apdirbimui ir iš jo statybinių medžiagų gamybai netaip jau ir milijonų kapitalų reikia. Tają sritį galima plėsti palaipsniui. Tiesa, savo laiku Lietuvoje buvo šis tas daroma "Atomo" b-vės Kaune ir privatių asmenys buvo pradėję jo išdeginimą, pasigaminant alebąstrą. Tai beveik buvo ir viskas. Jau ir pas mūsų artimiausius kaimynus šis tas daugiau iš jo buvo daroma. Tačiau be įvairių tinkamų naudojamų medžiagų iš jo galima pagaminti puikių izoliacinių statybinių medžiagų, vilnų pavidalo, sienų ir lubų apkalimui lengvų, puikių, patvarių ugniatvarių plokščių — lentų ir dar visų eilę kitokių. Manau, kad ir Kanados gipso pramonės įmonėse dirba dalis mūsų tautiečių, kuriems tikrai praverstų pasidaryti šios srities specialistais. Kuriam bus neįmanoma grįžti, tas neapsivils ir čia, galėdamas pelnytį geresnį kėsnį duonos, o kiekvienas grįžtantysis negalės tuščiomis grįžti, nes įvairių specialistų reikės atgimusioms Tėvynės Rūmui statyti. Tas pats tinka ir kitoms sritims. Savo įgyta patirtimi pateisinsime ir savąjį buvimą ir pasirinktąjį tremtinio kelią.

Taip pat ir praktiškių mokslų specialistai, kurie turi galimybės būti arčiau ir dirbti savoje specialybėje neturėtų pamiršti, kad atliktos studijėles kuriuo nors praktišku klausimu, pritaikintu ateičiai, yra ir bus labai vertingos, o ir dabar jau yra kam jomis domėtis, ruošiant įvairius projektus ateičiai.

Inž. A. Vilniškis.

Visiems Kanados lietuviams

APLINKRAŠTIS NR. 2

1. Centrinis Kanados Lietuvių Bendruomenės Laikinis Organizacinis Komitetas (su trumpintais KLB — LOK) 1950 m. kovo 31 dienos posėdyje nutarė paskelbti visų Kanados lietuvių žinią, kad KLB-nės Apylinkių laikinių organizacijų komitetų organizavimas eina pernelę lytį: kad vietomis tas organizavimas neina nustatytu būdu bei tvarka, — todėl dabar patikslinama, kad KLB Apylinkių laikinių organizacijų komitetų sudarymas reikia įvykdyti pagal "Kanados Lietuvių Bendruomenės Apylinkių Laikinių Organizacijų Komitetų sudarymo taisyklę", kurios buvo paskelbtos spaudoje ir kurių visada galima gauti centriniame KLB-LOKe, 2576 Sheppard St., Montreal, P. Q. Kad organizavimas eitų sklandžiau ir sparčiau, KLB-LOK nustatė terminą: KLB Apylinkių laikinių organizacijų komitetai reikia sudaryti ir pirmųjų posėdžių protokolai pristūti Centrai ligi š. m. balandžio mėnesio 30 dienos imtinai.

2. Su KLB-nės organizavimu KLB-LOK turi išlaikyti rasti nei paštui, blankų spausdinimui ir tt. Vien registracijos kortelių atspausdinimas atsis apie \$200. Todėl visos organizacijos, — nežiūrint to, ar jos priklauso kuriam centrui ar nepriklauso jokiui, — maloniai prašomos tuojau paremti KLB-LOK įlėšomis; pradžiai — kiek kas gali. Nes KLB yra visų bendras reikalas, — todėl visi prie to turime dėtis ir visi bendromis išgalėmis remti.

3. Šiomis dienomis jau bus atspausdintos "Kanados Lietuvių registracijos kortelės". Prašome pranešti, kiek kurtai apylinkių jų reikės ir kieno vardu jas siųsti.

Prašome tiksliai ir stropiai vykdyti KLB-LOK aplinkraščius ir taisyklę, nes be to neįmanomas rimtas organizacinis darbas.

KLB-LOK Pirmininkas (pas.) P. Juškevičienė

KLB-LOK Sekretorius (pas.) J. Adomonis

liu bus tokia situacija mūsų užsienio politikoje patenkintas. Achesonas, tačiau varo savo: jo didžiulias rūpestis dabar, praversti minėtą paskolą Pietų Azijos kraštams, na ir pastroš pot mėnesio įvykstančiai trijų konferencijai.

Jis vis daugiau įsisąmonina Amerikos politikos reformos reiką — jau čia kalbama net apie tai, kad demokratikų idėjų eksportas, kitaip sakant amerikiečių "kilnus melas", turis būti padidintas iki įmano-

(Nukelta į 3 psl.)

Iš lietuviškojo pasaulio

IA VALSTYBĖS

Lietuvaitė sudomino IAV senatorių

Ministerio Balučio mestą šūkį "Būkim visi Lietuvos ambasadorais" gražiai suprato Laima Leonaitytė, rašydama savo rašto darbą progimnazijoje Hartforde, Conn. Šio miesto trys laikraščiai įsidėję straipsnius apie 16-metę tremtinę Miss Leonaitę, dabar gyvenančią 53 Capitol Ave., kuri parašė laišką senatoriui Benton (D) per rašomąjį darbą mokykloje. Tame buvo "Ką aš daryčiau tapusi senatoriumi?" Ji pirmiausia pažymėjo, kad ji visai nenorinti kelionės į Vašingtoną, kaip prizo už geriausiai parašytą rašinį, bet ji norinti rasti tiesą ir apie ją papasakoti žmonėms. "Ji praradusi karo metu tėvą, tėvynę, namus. Prieš prabėgant ji turėjusi lankyti komunistų mokyklą; Stalinas buvęs garbinamas vietoje Dievo; ji turėjusi niekptę visi, kurie nepritarė Rusijos politikai; ji turėjusi išduoti šeimos pokalbius ir sekti savo draugus. Baigdama rašinį, ji atsiprašiusi "Al-ready yuo will think what an odd, silly girl I am".

Senatoriaus netruko jai atsakyti. "...Jūs laikas yra vienas iš pačių įdomiausių, kuriuos aš esu gavęs per savo senatoriavimo laiką..." "Mes neturime čia dviejų klasių sistemos, kaip Jūs rašote apie Rusiją — "vada" ir jį policija ir bendroji klasė". Senatorius pridūrė, kad didžiaisiais klausimais ir sprendimais mes turime tik vieną klasę. Ir man atrodė, kad pagyvenusi čia ilgai, Jūs sutiksite, kad Amerikos politiniai vada Kongrese išreiškia tautos norus, tokiu mastu, kokio Jūs dar dabar negalite įsivaizduoti..."

Tai yra tipiškas amerikiečio atsakymas, kai jam tremtinys su asaromis pasakoja jo plėšikiai pagrobė mano namus, išvarydami mane iš jų... Tada jis jums pareiškia savo geriausiųs komplimentus; tesuprasdamas tik vieną, būtent, kad jūs turite būti laiminga ir dėkinga atsiradusi šioje šalyje. Todėl "būti savo šalies ambasadoriais" šiame kontinente yra sunkus uždavinys; tarp žmonių, kurie daugumoje atvažiavo čia ieškoti gerbūvio.

Senatoriaus atsakyme todėl nėra pažado, kad šis kraštas ir jo tauta tau laidos tėvynės laisvę ar panašiai... Demokratas Bentonas baigdamas pastebėti "Aš žinau pakankamai daug apie Rusiją dar iš mano tarnybos laikų Užsienų reikalų ministerijoje. Todėl randu, kad Jūs laikas yra labai protiną galvą parąšytas, su nepaprastu dalykų supratimu".

Laima Leonaitytė, nežūrint, kad vos prieš metus atvyko į šį kraštą, išmetė pirmąjį baigta High School ir tikisi gauti stipendiją muzikai. Jau dabar ji yra pažengusi ir daug žadanti pianistė. Almus.

Vienas Bacevičiaus koncertų...

V. Bacevičiaus muzikinio klubo paskutinis koncertas įvyko kovo 30 d. New Yorke, Manhattan 77 gatvėje.

Koncertą pradėjo visai dar jauna dainininkė Ruth Koslofsky — mezzo sopranas. Ji išpildė Rogers — "The time for making songs", Bizet — "Ouvre ton coeur" ir artiją "Amour viens aider" iš "Samsonas ir Dalila" operos. Labai mielą įspūdį paliko jaunutė Margaret Pelissier, kolaratūrinis sopranas, lengvai išpildžiusi Mozarto "Aleliuja", Ware "The Fountain" ir garsiąją G. Curci artiją iš "Sevilijos Kipėjo". Lietuviškai gražiai kalbant, S. Volani išpildė Schu-

berto, Respighi ir Richardo Strausso dainas. Lietuviai įq pažįsta iš Kauno muzikinio gyvenimo, kaip pasižymėjusių operos dainininkę. Po pertraukos sekė čello — pianisto duetas. Italas violončelistas Livio Mannucci, akomponuojant Aldonai Kepalaitė išpildė K. V. Bonaitis "Sonata Rapsodica" parašytą H-moll, antrąją dalį "Adagio", pavadintą "Prie ežerėlio". Kūrinys įkandamas tik aukštai įstovintiems profesionalams ir tai su kruopščiu pasirėngimu, šiuo kartu nepadarė didesnio įspūdio. Tačiau taip dažnai grojamas per Vienos ir Muencheno radiofonus, bei išpildomas vokiečių koncertuose, šis gilius veiklas su laiku bus supras tas ir kitų tautų. Aldona Kepalaitė, neseniai baigusi Mozarto konservatorijos pianino klasę Muenchene, savą akomponiavimo dalį ir violončelistas savąją partiją išvežė pusėtinai. Koncertą užbaigė pats Bacevičius, paskambinęs Liszto "Tarentella" ir Debussy du trumpus kūrinius.

Publikoje matėsi šiek tiek senosios ir naujosios Amerikos lietuvių inteligentijos. Su aplo-dimentais buvo pasveikintas pats kompozitorius K. V. Bonaitis, šiuo metu gyvenąs Brooklyn, kurio neseniai pasirodė špauodoje Ks. Strumskio išleistas "Liaudies dainos" ir "Aš šių naktį" kūrinių. Almus.

ITALIJA

Šv. Kazimiero kolegija

Kovo 25 d. Marijos Apreiškimo šventėje Lietuvių Šv. Kazimiero kolegija Romoje iškilmingai pasiaukėjo Šv. Mergelės Marijos Širdžiai. Ta proga kolegijos rektorius kun. Dr. Tulaba celebravo iškilmingas Šv. Mišias ir pašventino jo paties kolegijai dovanotą Marijos statulą. Kolegijos dvasios tėvas savo pamokslė pabrėžė šio akto reikšmę ir svarbą. 10.30 val. kolegijos salėje įvyko Marijos garbei akademija. Joje dalyvavo J.E. vysk. Pranciškus Bučys, Lietuvos atstovybės prie Švento Sosto, atache Stasys Lozoraitis jr., prof. Zenonas Ivinskis ir būrys Romos lietuvių. Kolegijos choras pagiedojo keletą giesmių, trumpu montažu "Tė-

vynėje, Marijos Šventovės" vi-si klausytojai pusvalandžiui buvo nukelti į Aušros Vartus, Šiluvą, Pažaislį, Žemaičių Kalvariją. Akademijos centre buvo išamti kun. Rubšio paskaita apie Šv. Marijos Širdies garbinimą.

VOKIETIJA

LRaud. Kryžius

LRK Vokietijoje pertvarkomas ta prasme, kad daugiau laisvės teikiama zonų įgalioti-niams — JAV zonoje Rugeniu ir Muenchene, Britų z. — Botyriui ir Prancūzų z. — Garlaus-kui. Centras lieka Reutlinge-ne, bet jis bespręs tik principi-nius reikalus.

Uždaro mokyklas

Neustadte veikusi trijų tautybių gimnazija kovo 25 d. bai-gė metus ir iš viso savo gyve-nimą. Anglų okupacinės val-džios įsakymu gimnazija dau-giau jau neveiks, jos vietoje įkuriamas vokiečių gimnazija, į kurią savo vaikus leisti ragina-mi ir tremtiniai tėvai. Taip pat uždaromos ir paverčiamos vo-kiškoms mokykloms ir pra-džios mokyklos. Ir jos perduo-damos vokiečiams.

Mažalietuvių suvažiavimas

Kovo 16-19 d. Schwaebisch Gmuend įvyko Mažosios Lie-tuvos Tarybos skyrių atstovų suvažiavimas.

Naujas Britanijos komisarų Vokietijoje

Dabartinis D. Britanijos aukšt. komisaras Vokietijoje Brian Ro-berison yra paskirtas britų sau-sumos pajėgų artimuose Ry-tuose vadu, o jo vieton nuo bir-želio mėn. skiriamas Sir Ivone Kirpatrick, užsienų reik. minis-terijos viceministeris Vokietijos skyriaus šefas.

Emigracinės komisijos baigia darbą

Nors tremtinių skaičius IRO stovyklose ir už jų ribų dar di-delis, bet jų didelė dalis jau ne-besudaro masinamčios darbo įe-gos, tad daugumos valstybių emigracinės komisijos Vokietij-oje ruošiasi savo darbą baigti. JAV zonoje Kanados komisija darbą jau baigė, o Australijos komisija baigs birželio 30 d.

KANADOS DIRBANTIEJI SKAIČIAI

Pagal Kanados statistikos biuro žinias 1949 m. Kanados dir-bantieji (virš 14 m. amž.) taip atrodė:

	Kovo mėn.	Birželio	Rugp.	Spalio
Žemės ūkyje dirbo iš viso	956.000	1.123.000	1.235.000	1.048.000
Žemės ūkio vedėjų - sav.	695.000	667.000	693.000	671.000
Apmokamų darbininkų	94.000	154.000	201.000	126.000
Neapmokam. šeimos darb.	207.000	302.000	341.000	251.000

Kaip matome, didžiausias dirbančiųjų skaičius žemės ūkyje yra birželio — rugpjūčio mėn. Kaip statistiniai duomenys rodo, beveik kasmet, žemės ūkis atleidžia virš 50% darbininkų iš darbo žiemos mėnesiais. Sausio mėn. 1950 m. iš ūkių - farmų atvyko į miestus apie 150.000 darbininkų, kurių dalis gavo darbo, kita — įsijungė į bedarbių eiles. Šis reiškinys yra nuolatinis Amerikos kraštuose. Dalis net ūkių savininkų uždaro savo biznį ir atvyksta į miestus žiemavoti.

Ne žemės ūkyje — pramonėje ir kt. dirbo:

	Kovo mėn.	Birželio	Rugp.	Spalio
Apmokamų darbininkų	3.185.000	3.342.000	3.374.000	3.454.000
Darbdavių	141.000	151.000	158.000	159.000
Tarnautojų savų	349.000	352.000	333.000	337.000
Neapmok. šeimos narių	57.000	50.000	55.000	55.000

Pramonėje ir prekyboje, kaip matome, tarp dirbančiųjų skaičiaus didelio svyravimo nėra metų laikuose. Tik mažas % padidėja dirbančiųjų žiemos mėnesiais.

	Kovo mėn.	Birželio	Rugp.	Spalio
Nedirbančiųjų buvo	4.371.000	4.180.000	4.090.000	4.410.000
Negalinčių dirbti	268.000	256.000	270.000	282.000
Pasiliekančių namuose	3.081.000	2988.000	3.045.000	3.133.000
Lankančių mokyklas	652.000	586.000	5.000	625.000
Pensinink. ir kt. šelpiam.	364.000	342.000	765.000	365.000
Kitokių	41.000	43.000	45.000	46.000

Iš viso dirbančiųjų buvo 5.200.000. Kariuomenėje buvo apie 45.000 vyrų.

J.Krk.

Toks tokį pažino

Maskvos patriarchas no-ri skusti Jugoslaviją dėl religijos persekiojimo.

Iš laikraščio.

Šlykštu sekti bolševikinę pro-pagandą. Propaganda ir tikro-vė eina skirtingais keliais. Gru-bus despotizmas slepiasi po de-mokratijos kauke, nuogas im-perializmas dangstosi laisvu apsisprendimu, beatodairinis militarizmas vaizduoja taikos balandį su palmės šakele ir prileidžia prie tragikomedijos — užkietėjus "bebožnikas". Vaidinama komedija su pat-riarchu, kuris savo "pomoks-luose" nesyki jau Staliną su-dievinio, priejo prie absurdo. Patriarchas skundžiasi, kad re-ligija persekiojama Jugoslavij-oje! Atsirado religijos užtarė-jas Maskvoje! Juokas veržiasi pro asaras, kaip to pasakoj, kada velnias sumanė bažnyčią statyti. Tai ir yra klaidioji Mas-kvos propaganda trumpare-giams gaudyti. Kas matė bol-ševikinį gyvenimą nors 2 mė-nesius, lieka užkietėjusiu anti-bolševiku, bolševikų koliojamu "fašistu". Tai vyksta atomo amžiuje, kada žmogus skver-likusį 5 vyskupų nei vieno nebeliko. Religijos persekioji-

mas yra vienas iš bolševikinių postulatų. Ji siekiama išrauti ne tik literatūros, paskaitų pro-pagandos, auklėjimo keliu, bet kankinimu, persekiojimu, trėmi-mu. Per 32 metus bolševikams betgi dar nepavyko religijos "suvirškinti". Nepagelbėjo nei Lenino — Stalino kultas. Žmo-gaus prigimties nepalauš, kaip gamtos dėsnių nepakeisi. Tušios pastangos, nors mili-jonai tikinčiųjų žuvo, bet jų el-lės nemažėja.

Vaidinama komedija su pat-riarchu, kuris savo "pomoks-luose" nesyki jau Staliną su-dievinio, priejo prie absurdo. Patriarchas skundžiasi, kad re-ligija persekiojama Jugoslavij-oje! Atsirado religijos užtarė-jas Maskvoje! Juokas veržiasi pro asaras, kaip to pasakoj, kada velnias sumanė bažnyčią statyti. Tai ir yra klaidioji Mas-kvos propaganda trumpare-giams gaudyti. Kas matė bol-ševikinį gyvenimą nors 2 mė-nesius, lieka užkietėjusiu anti-bolševiku, bolševikų koliojamu "fašistu". Tai vyksta atomo amžiuje, kada žmogus skver-likusį 5 vyskupų nei vieno nebeliko. Religijos persekioji-

"La Liberté" apie Lietuvą

Šveicarijos dienraštis "La Li-berte" kovo 15 d. taipina straipsnį, užvardintą "Dovydo kova prieš Galijotą". Straipsnyje pirmiausiai pabrėžiama, kad Sovietų Politbiuras tęsia caro Petro Didžiojo politiką ir už tai siekia Baltijos valstybes netik susovietinti, bet ir visiškai sur-sinti. Toliau primenama pirmo-ji Baltijos kraštų okupacija ir tada rusų vykdytas teroras. Tas teroras dar padidėjęs, kai 1944 metais antru kartu rusai įžengė į šias valstybes. Jie tada atvy-ko su aiškiu uždaviniu: "Baltų problema turi būti kuo grei-čiausiai taip išspręsta, kad bū-tų užtikrinta Sovietų viešpata-vimas Baltijos jūroje, kuri yra išsities taškas į vakarus". Čia rusai daug pasinaudojo pirmai-siais pokario metais, kai vaka-rų sąjungininkai stengėsi puo-selėti komunistams draugišką nuotaką. Tada jie netik visiškai paėmė į savo rankas Balti-jos kraštus, bet taip pat pris-

gamino visą eilę taip vadinamų satelitinį valstybių. Baltijos kraštuose — rašo "La Liberté" — sovietai vykdė sistematišką naikinimą. Tai puikiai pavaiz-duoja 6 didelės Lietuvos gyven-tojų deportacijos: 1945 m. rug-sėjo mėnesį, 1946 m. vasario 16-tą, 1947 m. gruodžio 14-tą, 1948 gegužio 22-tą, 1949 kovo 24-27 ir 1949 birželio mėnesį. To-kiu būdu buvo išgabenta 320 tūkstančių asmenų. Prie jų dar reikia pridėti išvežtų į rytus 160 tūkstančių politinių kalinių. Be to, nežūrint į šias masines de-portacijas, kiekvieną mėnesį Lietuvoje suimama apie 3.500 asmenų. Jei prie šių aukų dar pridėdama naujų nukankintųjų, tai gaunama, kad nuo 1939 m. yra sumaiškinta apie 700 tūks-tančių t.y. 23% Lietuvos gyven-tojų. Tas pat vyksta Latvijoje ir Estijoje. Vietoj išvežtųjų vietos gyventojų atgabenama rusai ir azijatai. Toliau dienraštis mini religijos persekiojimus. Pavyz-džiui ir čia eina Lietuvos Kata-likų bažnyčia, kurioj tėra likęs tik vienas vyskupas ir kurioj uždaryta 60% visų maldyklų. Kaune 90-čiai tūkstančių kata-likų tesanti tik viena maldyk-la su vienu kunigu. Visuose trijuose kraštuose skubiai vykdoma ūkio kolektyvizacija. Es-tijoje per 1949 metų Kalėdas jau buvę 80% gyventojų suva-ryta į kolchozus. Toliau kalba-ma apie Baltijos kraštų rezis-tenciją. Estijoje kovoja "Geležin-is Vilkas", Latvijoje "Plieninė Šluota" ir Lietuvoje "Gijos Bro-liai". Jų kova yra nelygi. Ta-čiau jų viltys negęsta. Dienraš-tis cituoja vieno iš jų vadų žo-džius: "Mes kovosime už savo tėvynę ligi galo. Po trijų metų mūsų trys milijonai kovos prieš 200 milijonų okupantų, apgink-luotų moderniškaisiais gink-lais. Bet mes laimėsime!". Pa-baigoje dienraštis sumini Balti-jos kraštų istoriją ir jų dvasinį ryšį su vakarais. Smerkiamą vakarų pasaulio tylą, kurie pa-taikaudami komunistams tylo-mis nuleidžia šių trijų heroikių kraštų naikinimą. "Ar neatsiti-ri ir pas mus kada nors tai, kas ten dabar vyksta? ... Nie-kas nepagalvoja apie tuos, ku-riems belikę mirti ir tai be pa-lydinčios maldos..." — baigia savo straipsnį dienraštis.

Naujos deportacijos

Kovo 24 d. Madrido radijas per lenkišką savo programą pa-skelbė, kad pagal jo naujai gautas žinias šiuo metu Lietu-voje vyksta naujos deppracijos. Daugiausia esą vežami vy-rai.

Daugumas bažnyčių uždaryta

Kauno jeziuitų bažnyčioje su-kranti deportuotųjų baldai, Vy-tauto — grūdų sandėlis. Stu-dentės ir gimnazistės, nuplė-šusios skelbimą, kad Marijonų bažnytelė uždaryta, buvo nu-baustos 6 metus į Rusiją. Vei-kiančios bažnyčios atdaros tik rytais keliom valandom. Įeinant reikia bilieto kaip į kiną. Kaš-tuoja 7 rubliai.

Rusų laivyno manevrai

Rusų laivynas dabar jaučia-si pilnas, Baltijos jūros šeim-i-ninkas. Jo bazėmis nusėtos yra visos pakrantės nuo Stettino iki Kronštato ir naujųjų bazių Suo-mijoje. Kaip žinoma, povande-ninių laivų bazė yra Klaipė-da. Didžiąją savaitę Sovietų laivynas Baltijos jūroje atliko manevrus.

PR. KOZULIS

SUDAUŽYTA TAURĖ

(Tęsinys iš praeito nr.)

— Tikrai, gal ten kas mirė, ko aš taip skubu... — susi-mąsčiau tarpdury, bet atgal jau nebegrižau.

Kalėdų rytas išaušo, man snaudžiant šaltame vagone. Neatsimenu kurioj stoty į kupe įvirto girtas kareivis. Keldamas savo kuprinę aukštyn, užlipo savo geležiniu batui mano rankos. Daivutės žiedas buvo susiplojęs ir išsipaūdes į mėsg, o raudonos akutės nebebuvo.

"Aš būsiu laiminga, kol ta raudona akutė spindės ant tavo rankos. Tai yra mano širdis ir kraujas", — suskambėjo ausyse aną vasarą ištarti Daivutės žodžiai. Pirmą kartą širdy pajutau keistą nerimą, kurio lig šiol nebuvo pažinęs. Tai buvo baimė ir širpas ir dar, lyg kažkokios tamsios jėgos, prisilietimas prie nuogo kūno. Panašus jausmas mane apimdavo vakare, artė-jant juodam audros debesui, kuris neišvengiamai šliauždavo artyn ir grūmodamas sustodavo virš galvos.

Temstant pasiekiau Febo sodybą. Tai buvo tikras dvaras. Pro visus langus tryško stipri šviesa. Aš supratau, kad pas Febą sąnūs baltius — gerai kad atvažiavau.

— Jūsų visi laukiam, jau mes seniai iš bažnyčios, — prie-angy pasitiko mane nematyta, panašių bruožų į Febą, mer-gaitė.

"Prie ko čia ta bažnyčia?" — dingtelėjo man mintis, bet klausiti nedrįsau. Kai aš apsitvarkiau, ji vedė mane į didelį salioną, kur už ilgo stalo sėdėjo svečiai, skambėjo lėkštės ir taurės. Gale stalo pamačiau nušvitusį Febą, o šalia jo bal-tuose vestuvių rūbuose sėdėjo mano Daivutė. Aš krūptelėjau ir sustojau ant slenksčio. Į galvą užtelėjo šilta banga. Tai buvo Febo pokštas — jis pakvietė mane į savo vestuves...

— Jūsų vieta šalia jaunosios, — lyg iš sapno pažadino mane ta pati mergaitė.

— Taip, taip, žinau — šalia jaunosios, — rimtai patvirtin-au jos žodžius ir, eidamas pro miglotas girtų svečių akis, visai

atgavau lygsvorį ir nurimau, nes, kai viskas pralaimėta, žmo-gus vėl būna ramus.

Daivutė buvo grakšti, kaip gulbė, baltuose šilko rūbuose, bet veide įžiūrėjau tokį sielvartą, kokio dar nesu matęs nė pas vieną žmogų. Juoda, stora kasa per dešinį petį ir krūtinę buvo nudrįbusi ant stalo ir, jai alsuojant, nejuočiom įsimerkdavo į didė-lę vyno taurę.

"Reikia gerti — juk negražu taip žiūrėti į žmogų", — pagal-voju ir pagriebiau tą taurę.

— Už tavo laimę, Daivute.

Ji paėmė mano taurę ir pakėlė. Ant jos rankos suspindėjo jungtinių žiedas, o ant mano mažosios pirštelio suplotas ir be raudonosios akutės — jos dovanotas. Atsimenu, kaip šian-dien: pirmą kartą nuo to laiko, kai palikau ją Vilniuje, susitiko mūsų akys. Mūsų rankos sudrebėjo, abi taurės suskambėjo ir sudužo. Baliaus užsėsys nutilo. Tą momentą visi aiškiai pajuto ir suprato, kad tikras jaunasis buvau aš. Suprato ir Febas. Tyla truko sekundę, o gal ilgiau, man atrodė, kad ji niekad nesibaigė. Ant Daivutės krūtinės buvo užtiškęs didelis lašas raudono vyno. Atrodė, kad kraujas sunkiasi iš jos širdies.

— Taip, tai didelė mano klaida, bet jau vėlu, — nuleidęs galvą, tyliai pasakė mums Febas. Apie kokią klaidą jis gal-vojo, aš nesupratau, bet žinau, kad jis kalbėjo tiesą. Daivutė parimo ant rankų gale stalo ir nejudėjo, lyg sustingusi, o vynos ir degtinė vėl liejos toliau.

Prasidėjo šokiai. Vieni pakilo ir nuėjo į kitą salę, kiti pasi-liko prie stalo. Febo linksni draugai pagriebė jį į savo tarpą, siūlydami prisiminti studentų dienas. Daivutė sulaukė jį už rankos sakydama:

— Jeigu tu mane tikrai myli, nebeperk — pasilik šį vakarą su manim. — Jos veide buvo tokia maldaujanti išraiška, lyg tai būtų jos vienintelis išgelbėjimas.

— Brangioji, neįmanoma man neleisti paskutinį kartą pasilinks-minti su draugais; juk mes visvien paliksim drauge amžinai, — ir smagiai susijuokė. Kam jis dar juokias aš nesuvokiau, tik tas juokas man atrodė toks baisus, kad aš supratau jog Dai-vutė žuvusi.

— Gerai. Eik... — tyliai jam atsakė Daivutė, balto nuometo kampu užsidengė akis ir nuėjo.

Puota smagėjo: gėrė svečiai, gėrė Febas, neatsilikau ir aš,

nors tas linksmybės paveikslas buvo man biaušus kaip niekad. Svaigo mano galva ir norėjau greičiau pramtyti, nieko nematyti ir nieko nežinoti, kas buvo ir kas bus. Pradėjau šnekėti nesą-mones:

— Jeigu aš būsiu išmintingas, tai šiandien būtinai išsikraus-tysiu iš galvos, o jei esu didelis kvailys — man tėra vienas ke-lias: vėl pakilti į šviesaus proto aukštybes, — aiškinau rimtam ponui, kurio plika galva spindėjo, kaip lempa. Jis tik linksėjo galva pritardamas:

— Žinoma, suprantama — jūs esate jaunas; ateitis dar priešaky, jūs galite iškilti iki ministerio.

"Kam jis man siūlo ministeriją?" — pagalvoju sau. — "Ma-tyt pas jį irgi didelio proto perteklius nesama". Aš norėjau išsikibėti su žmogumi, kuris viską ne tik suprastų, bet ir išgy-ventų šių vestuvių šaltį.

Mergaitė, kuri mane sutiko įeinantį į šiuos namus, pakvietė šokti. Tai buvo Febo sesuo. Aš šokau tylėdamas, nes neži-nojau, kaip ją prakalbinti — ji buvo man svetima.

— Kaip jums patinka jaunamartė? — paklausė ji. Tai buvo ne Daivutė, bet naujas žmogus ir aš tikrai nesusiurbiau ką jai atsakyti.

— Nepatinka, nes ji jaunamartė...

— Kaip tai suprasti? — j mane žiūrėjo nustebusios melsvos akys, o aš buvau pripratęs prie tamsių Daivutės akių. "Ko ji dabar prie manęs kimba", — pagalvoju ir dar daugiau sumi-šęs atsakiau:

— Jeigu jūs būtumėt tokia išmintinga, kaip Daivutė, puikiai galėtumėt suprasti, kad nelaimingiausias žmogus yra nuotaka, kuri jau pirmąją naktį svetimuose namuose lieka vienai viena. Jūs visos moterys krintate bedugnėn, kaip žvaigždės naktį; bet jeigu nekristumėt, jūs nebūtumėt žavingosios žvaigždės, ir jūsų niekas nemylėtų. — Žinoma, ji irgi nieko nesuprato, ką aš tauš-kiu ir manęs daugiau nebetardė. Paskui išėjau į kiemą prasi-blavtyti, nes galva buvo sunki ir vos laikėsi ant pečių. Man atrodė, kad išties žvaigždėnala krenta žemėn ir kiekviena žvaigž-dė skaudžiai stukteli mano viršugalvį.

— Taip, žinoma, visai tikslu, kad jos krinta į tamsią naktį ir užgesa, bet kam jos krisdamos taip vilioja žmogų puliti drauge. Tai ne tvarka, bet — praeikimas! — šuktelėjo vidury svetimo kiemo. Staiga mano veidą palietė drungnas, gaivinantis vasaros

HENRIKAS NAGYS

VANDENS MALŪNELIAI

Pro žaidotą žemės plūtą trykta
saulės krykšdamas pavasario vanduo.
Linksi vėjui drėgnos karklio rykštės.
Atsisipindi mėlynas dangus vaikų veiduos.

Sukitės linksmi, apsvaigę malūneliai,
ir toškykit į akis man mirgančius pursus!
Gal pabudinsit many jūs vaiko širdį vėlią,
ir ji plaks greičiau už sakuotus spamelius!

BALYS RUKŠA

ATLEISK JIEMS, VIEŠPATIE...

SUJAUDINTAS aš išvedžiau tave į dūžtančiom viltim išgrįstą aikštę.
Kad tu, skeveldras jų prispaudęs prie sausai išdegintų akių,
Suprastumei — tai mes beprasmiškai mums svetimam pasauli vaikštom
Ir mums numirusius prasmingoj kovoj apverkti taip sunku.

Mes tikrai krintame, kaip pašauti medėjo šautuvo neramūs paukščiai,
Užgaudami praeinančius pro mus įiem nesuprantamų riksmu.
Nes jiems šita būtis, akinančioji šviesos brangakmenių ir aukso,
Tikresnė nei mirtis dėl gimtos žemės ir sukaustytų žmonių...

Jiems laisvės nerimą geriau užkalt į vieną didelį ir tamsų karstą.
Užmiršus tėviškos laukus, išsižadėti savo kraujo ir savęs
Ir nebejauciant žmogiškos kančios (kai kūdikystės meilė išsibarsto)
Iškelus blogio vėliavą į savo brolio eit laidotuves...

Sujaudintas aš išvedžiau tave į dūžtančiom viltim išgrįstą aikštę.
Kad tu, skeveldras jų prispaudęs prie sausai išdegintų akių,
Matytumei pro jas kaip giminingo mudviem kraujo žmonės vaikšto
Prakeikdami visus, nebenorėjusius prarast gimtų namų...

GRUMSTAS

RAMINA auksas jus. Ir spindesys brangakmenių paguodžia.
Tos ašaros ir skurdas. Skeveldros vargo ir skriaudų.
Aš noriu taip nedaug: suprantančios širdies ir gero žodžio
Gūdžiui tamsos ir nerimo metu.

Aš nežinau, kas jūsų kraują apmaudu nykiu sudrumsčia,
Ko akyse liepsnoja tūkstančiai tamsių žaibų.
Nebežinau. Juk aš ant vieškelio mažytis žemės grumstas,
Juk aš kasdien be atvangos trupu...

Pro Europa

"Pro Europa" mėnesinis organas Tarptautinių Pabėgėlių Intelektualių Sąjungos, kuriai vadovauja ukrainiečių veikėjas Andrius Kiška, jau išėjo. Nr. 1, išspausdintas net 5 kalbomis — anglų, prancūzų, vokiečių, flamandų ir ispanų. Vedamajame straipsnyje A. Kiška įrodinėja, kad nepanaudojimas pabėgėlių intelektualų kultūros ir mokslo darbui yra didžiausias nuostolis pasaulio kultūros gyvenime. Jų pagal IRO duomenis yra apie 40.000, o dabar jų dauguma arba nieko nedirba, arba dirba darbu, neturintį nieko bendra su jų specialybe.

Tame pat numeryje Dr. M. Tugušas, strp. "Istorinė klaida" trumpai peržvelgia grobuonišką Kremliaus politiką, Dr. T. Markozas — Istorinis Nusikaltimas — rašo apie bolševiku naikinimą mažųjų tautų SSSR ribose. Be to, dar yra įdomi apžvalga iš intelektualų tremtinių gyvenimo, iš gyvenimo anapus geležinės uždangos ir tt. Pakol kas "Pro Europa" tėra vieny ukrainiečių darbo rezultatas. Reikia manyti, kad aktyviau prie to prisidės ir kitos tautybės, taip pat ir lietuviai, ir šis gražus pradėtas darbas išaugs į didelį tarptautinį veiksnį.

dvelkimas. Prieš mane stovėjo Daivutė. Ji buvo tamsia suklele ir nesiskyrė iš nakties.

— Brangusis, nekeik manęs — tu kaltas: tu palikai mane ir nebesugrįžai. Neįėjau tu nežinojai, kad aš tvirta ir žavi galiu būti tikrai šalia tavęs. Aš negalėjau pakelti tos gūždos vienumos. Aš likau ne tik našlaitė, bet buvau vienai viena Vilniuje, viena visame pasaulyje. Ir aš būčiauėjusi tada ne tik paskui Febą, bet būčiau sekusi kiekvieną kvailį, kuris mane tik būtų pamilęs. Bet nelaimingiausia aš esu šiandien — pirmąją nelemtų vestuvių naktį... — ilga neramių žodžių srovė nutrūko, lyg mirstančio paukščio spurdėjimas. Daivutė sugniužo ant mano rankų. Tai buvo ne Daivutė, bet nulaūžta lėlija.

Pro langus veržėsi girtos dainos ir muzika. Niekados Daivutė nebuvo man tokia brangi, kaip šiandien — visų apleista ir nelaiminga. Juk žvaigždė nekaltai, kad ji liepsnoja ir krinta; kalta tamsioji naktis, kuri ją praryja — kaltas žmogaus likimas.

— Aš žinojau, kad tu sugrįši pas mane, ir sugrįžai, bet per vėlai... — Tai buvo Daivutės priekaištai, skundas ir dejonė, tyliai tyliai man ištarti žvaigždėtą Kalėdų naktį. — O aš laukiau. Tris vasaras aš tavęs laukiau. Tu niekad nesuprasti, kaip aš laukiau... Paskutiniui akimirkai aš dar norėjau palikti Febą, bet toks didelis skausmas suspaudė man krūtinę, aš atsiminkau žiedą ir tave ir suklupau prieš altorių. O, kad aš būčiau žinojusi, kad tu manęs nepamirši, kad tu esi kelionėje į mane...

Aš atsiminkau šaltą rytmetį. Girtą kareivį dedantį koją ant Daivutės žiedo.

— Tai kareiviai kalti, Daivute.

— Kokie kareiviai!

— Taip. Tikrai žinau — tie svetimi kareiviai sumindė ne tik mūsų žemę, bet ir puikų gyvenimą. Ir žinok, Daivute, dėl to niekas nekaltas: nei tu, nei Febas, nei aš.

Ir aš pajutau virš mūsų galvų neapžvelgiamą jėgą, kuri mūsų likimu žaidžia, kaip aukso dulkė. Žinau, kad beviltiška būtų spirtis prieš tą jėgą, bet vidaus balsas kurstė mane nepasiduoti.

"Neįėjau tu, kvaili, nesupranti, kad nelaimingą žmogų gali išgelbėti tik nelaimingieji..." be paliovos kuždėjo man iš sutenos negirdėtas balsas.

— Daivute, — sušnabždėjau. Prieš pat mane iš nakties ir

VĖJAS IR MEDŽIAI

CHESTERTON, garsusis anglų konvertitas, "Vėjo ir medžių" kūrinyje aprašo mažą keturmetį berniuką, vaikščiojantį su mama parke. Staiga pakyla stiprus vėjas ir pradeda lankstyti medžius. Vaikas, nepatenkintas, kad vėjas jam pučia tiesiai į veidą, skundžiasi blogu oru.

Kai vėjas, pagaliau, nutraukia jam kepurę, jis supykęs sako motinai: — Kodėl nepaimi iš čia medžių? Tuojau nustotų vėjas pūtes!

Didžioji pasaulio klaida

PAPRASTAIS žodžiais šis gilus mintytojas plečia toliau savo vaizdą: "Kiekvienas, pirmą kartą žiūrėdamas į medžius, galėtų įsivaizduoti, kad tai yra galingi sraigčiai, kurie sukdamiesi virpina orą mylios spindulys".

Toks samprotavimas, be abejo, yra didžiulė klaida. Nuostabu ir naivu būtų tvirtinti, kad medžiai sukelia vėją. O tačiau, Chesterton nuomone, svarbiausieji pasaulio reikalavimai didelė dalis filosofų, sociologų, reformatorių ir politikų, galvoja kaip tas ketverių metų vaikas: — ...Mano mažas pažįstamas leido prisiminti svarbiausius šių laikų mąstytojus; tikrai jis buvo daug simpatingesnis... Didžioji žmonių dogma yra, kad vėjas judina medžius. Didelė žmonių erezija yra, kad medžiai sukelia vėją (Tremendous Trifles).

Deja, šių dienų žmogus nelabai kreipia dėmesį į klaidas ir erezijas. Priešingai, — ir klaidą skelbdamas, jis nori prasižvelgti į kitų priekį ir atkreipti į save kitų dėmesį. Koks blogis guli įleides šaknis į žmonių tarpą, geriausiai įrodo žodžio "ortodoksinis" (neklaidingumas) interpretavimas. Juk senaisiais laikais eretikas visu iškalbin-

gumu gindavosi, kad jis nėra eretikas...

Tiesa ir erezija

KALBEDAMAS apie senųjų laikų eretikus, Chesterton aiškina, kad jie save skaitė tiesos saugotojais:

— Šio pasaulio karaliai, policija ir teisėjai buvo eretikai. Jis (eretikas. J.K.) buvo ortodoksas. Jis nesididžiavo tuo, kad maištauja prieš juos, nes tai jie pakėlė maištą prieš jį... Žmogus didžiavosi tuo, kad buvo ortodoksiškas, didžiavosi, kad yra teisus... Visos tortūros, ištrauktos iš užmiršto pragaro, negalėjo jo priversti prisipažinti, kad yra eretikas...

Šiais laikais žmogus ne kartą didžiujosi savo klaidomis. Jis sako: "Man atrodo, kad esu tikras eretikas!" — ir šypsodamas dairosi aplinkui, į ieškodamas pritarėjų. "Aš netikiu į Dievą! O į bažnyčią nueinu žmonių pažiūrėti ir kunigo iškalbos pasiklausyti!" — pasigyrė pilkiems žmoneliams vienas lietuvis, kuris save laiko dideliu kultūrininku ir visuomenininku.

Tokių žmonių nuomone, ne-reiščia, kad žmogus klysta; "ortodoksinis" taigi, girdi, ne-reiščia teisumo. Priešingai, — kas laikosi dogmų, ne kartą apšaukiamas atsilikėliu, naiviu žmogumi.

— Tai liudija vieną dalyką, — tvirtina Chesterton, — tikrai vieną: kad žmonės mažiau rūpinasi ar yra teisūs filosofiniu atžvilgiu. Juk tikrumoje žmogus pirmiausia turi prisipažinti esąs pablūdęs, kol prisipažins prieš erezijas (Heretics).

Dvejopie žmonės

VIDURAMŽIAIS ne kartą kitaip galvojančio namai būdavo sudeginami. Šiandien niekas taip nesielgia, nes tai būtų didelė kvailystė. Tačiau šiandien, nors ir pats žmogus nebaudžiamas ir nedeginamas už savo filosofiją, griežiamasi kitokių priemonių: viešai ir garsiai tvirtinama, kad jo filosofija neturi jokios reikšmės...

Juk apie patį Chestertoną Arnold Bennet kalbėjo, kad jo filosofija yra antraeilė, nes ir galvojimo aparatas, paremtas dogmų pripažinimu, esąs antraeilis. Chesterton į tokį priekaištą atsakė:

— Iš tikrųjų yra dvejopos rūšies žmonės: vieni pripažįsta

dogmas ir žino apie tai, kiti pripažįsta dogmas ir nežino to (Francies versus Fads).

Telcingai atsakė Chesterton: kas kalba prieš dogmas, pats, turbūt, nepagalvoja, kas iš tikrųjų yra dogma. Juk, jei mes tvirtiname, jog du kartus po du yra keturi, — ši tiesa nesuvaržo nė vieno laisvės galvoti. Taip pat ir dogma: ji nevaržo žmogaus minties laisvės, nes žmonės "be dogmos" yra laisvi nemokšų laisve. Mokslas be savo dogmų negalėtų būti mokslu; tikėjimas be savo dogmų negali būti tikėjimu. Netgi ateistas ar vadinamas "laisvamaniš" negalėtų būti nei ateistu, nei laisvamaniu, jei jis nesilaikytų savo dogmų.

Vėjas ir medžiai

VĖJAS kyla ne dėl to, kad yra medžiai: jie tikrai išryškina vėjo stiprumą.

Dievas yra ne dėl to, kad taip būtų sugalvoję žmonės: žmogus tikrai savo proto ir dvasios galiomis paliudija, jog yra Dievas.

Recenzijos

St. Šimkus, 33 rinktinės lietuvių dainos. Išleido kun. P. M. Juras 1950.

Prieš keliasdešimt metų St. Šimkus gyveno JA Valstybės. Čia jis organizavo chorų ir rengė jų pasirodymus. Žinomas leidėjas Strumskis yra išleides pirmuosius St. Šimkaus kūrybinius, kurių tarpe, Leipgige parašytą puikų lietuviškomis temomis veikalą fortepionui "Siluetai". Labai svarbų vaidmenį St. Šimkus vaidino Lietuvos muzikinio gyvenimo ugdyme. Vienas reikšmingiausių jo žygių buvo Klaipėdos konservatorijos įsteigimas. Čia buvo iš jaunų muzikos auklėtinių sukurta simfoninis orkestras, kuris padarė pradžią simfoninės muzikos išsivystymui Lietuvoje. Vėliau St. Šimkus parašė daug aukštos vertės kompozicijų, jų tarpe didelę operą "Pagirėnai".

Užėjus karui ir bolševikams nuniokojus lietuvių, daug St. Šimkaus, spausdintų kūrinių žuvo. Labai greit mūsų chorvedžiai pradėjo jausti St. Šimkaus vokalių trūkumą.

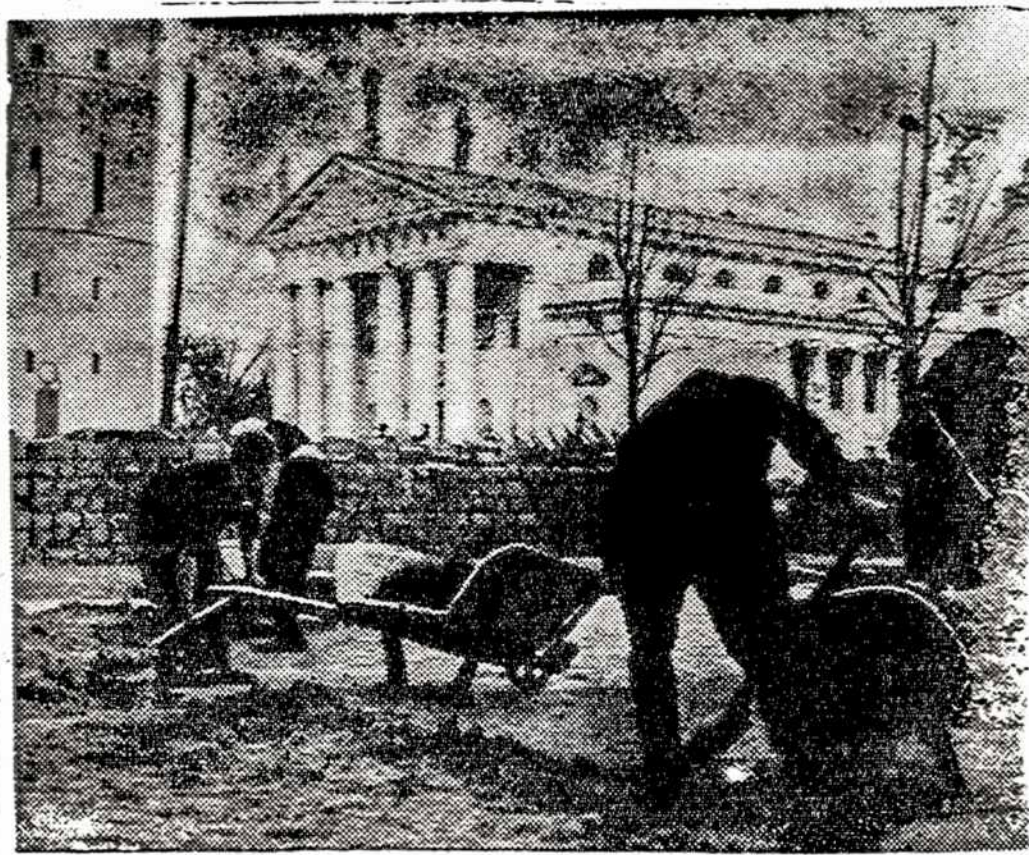
Pajutęs šią spragą Amerikos Lietuvių Kultūros Institutas ėmėsi iniciatyvos ir išleido 33

Minimas Chesterton, kuris suširodo kelią į Dievą giliais apmąstymais, pasakė apie išdai-gininką senį Shaw:

— Visuomet man atrodė, kad Bernardas Shaw vartojo žodį "Dievas" netikėtai nesuprastas, ką tai reiškia, bet ne akimirkos nepagalvodamas, ką jis apskritai gali reikšti. Ir taip pats Shaw pasakė vienam ateistui: "Niekuomet netikėk į Dievą, kurio negali patobulinti". Ateistas jam atsakė, kad negalima tikėti: Dievą, kurį galima patobulinti, nes jau tai reikštų, kad jis nėra Dievas... Vieno B. Shaw kūriny (Major Barbara) veikėja baigdama sako, jog "tarnau Dievui nesitikėdama asmeninės naudos taip, kad tik neturėtų Jam už ką dėkoti, ir kad jis jai už viską dėkoti". Jai neatėjo galvon, kad Dievas, kuris už viską jai dėkoti, nebūtų Dievas...

Tikrai, tokios mintys reiškia tą patį, ką pavaizdavo Chesterton tokiu posakiu: "Niekuomet neturėsiu tėvo, nebent jį pati pagimdysiu".

J. Kuzmickis.

Tvarkoma Vilniaus Katedros aikštė

neviltes tamsybių iškilo švelnūs bruozai. — Bėkim, Daivute, jie nori tave pragert šių naktį...

Ji krūptelėjo ir lengvai pasiviro kiemo vartų link. Aš ją paleidau iš rankų ir ji taip nejuocian žengė pirmą žingsnį.

Ejome pametę laiką ir vietos nuovoką. Aplink viešpatavo amžina tyla, kuri neturi nei pradžios, nei pabaigos, ir toje begalybėje į gruoduotą kelią aidėjo mūsų žingsniai.

Toli pakalnėje sušvilpė traukinys. Tik dabar pajutom savo buitį ir po kojom šaltą žemę. Sustojome. Šalia kelio dvi apsnigtos eglaitės nulenkę šakas ir nejudėjo. Daivutės rankos buvo sugrūbusios ir šaltos kaip ledas.

— Aš visvien be tavęs gyventi negalėsiu, — lyg ramų vandenį, sujundino nakties tylumą Daivutės žodžiai.

— Argi jau mes nuo likimo nepabėgsim?

— Ne, — beviltiškai ištare Daivutė.

Niekados aš dar nebuvau taip aiškiai pajutęs tos nesuprantamos jėgos, kuri seka kiekvieną mūsų žingsnį. Rodos, mes savarankiškai ejom tuos kelis kilometrus, bet iš tiesų ta jėga mus nešė, kaip didžiulė Nemuno srovė lašą. Ir tame Daivutės žodelyje "ne" aš pamačiau visą tos galybės didybę, kuriai mes veltui bandome priešintis. Ir pasukau prieš savo norą Febo namų link.

— Kam tu mane vedi atgal — aš buvau tokia laiminga, o tu mane grąžini į pražūtį, — tarė Daivutė ir nusilenkė mano ir likimo jėgai, nes aš ją nešiau ant rankų. "Kam ji taip spaudžia mano kaklą — visvien viskas baigta", — pagalvoju.

Daivutė buvo lyg negyvda, kai paleidau ją ant Febo namų slenksčio. O Febo visi namai buvo girti. Kartais melodringai sukskambėdavo žemėn krintančių taurių šukės. Pro praviras duris išvydom nuostabių vaizdą: Febas su draugais graibstė nuo stalių kas pakliūva ir leidė iš visų jėgų į gėlėmis išdekoruotas sienas. Pro išdaulytą tinką buvo matyti raudonos plytos. Tas reginys atitiko mano nuotaiką — įėjau jau chaosas širdy, lai jis viešpatuoja ir visame pasaulyje. Aš pagalvoju, kad veltui kvailas žmogus su tropiais stiklo indais nori sugriauti mūrų sieną. Ar negeriau man tuojau grįžti į savo namų sodybą? Mane apėmė jausmas roginantis greičiau iš čia pranykti. Beviltiškas Daivutės liūdesys mane kankino, juo labiau, kad aš jai nieko negalėjau padėti. O į ausį vėl kuždėjo, galbūt nelaba-

sis: "Ką, ar tu auklė, kad svetimas nuotakas raminsi, o paskui visvien ji bus ne tavo". Ir aš pajudėjau durų link.

— Sakyk, neįėjau tu mane čia paliksi? — išgirdau negirdėtą liūdną Daivutės balsą.

— Taip. Aišku, kad aš tave čia paliksiu, nes tu prisiekei anam... ir aš tuojau pat bėgu į stotį. Aš negaliu su svetima nuotaka taip kvailai klaidžioti. Lik sveika Dai... — dar aš nebaigiau jos vardo ištarti, kai Daivutė abiem rankom pagriebusi mane taip supurtė, net mano dantys subarškėjo. Mane nuste-bino jos jėga ir žodžiai:

— Tai tu toks... Dabar žinau — nelaimėje visi, net ir tu, nori greičiau manim atsikratyti ir palikti. — Ji pagriebė mano ranką ir griežtai įsakė: — eime.

Prieš tai aš tikrai buvau pasiryžęs greičiau bėgti iš tų namų, bet dabar pat mane užimponavo ir paverė dar nematyta, staiga išsiveržusi, Daivutės jėga, kad aš klausiau jos, kaip mažas vaikas.

Ilgą koridorių įvedė ji mane į ramų savo kambarelį, kur nebuvo girdėti girtuoklių triukšmo, nei dainų. Pro langą užuolaidas į mus žiūrėjo drebančios nakties žvaigždės. Ji pasodino mane ir abiem rankom taip priglaudė mano galvą prie savo krūtinės, kad aiškiai girdėjau, kaip dusliai blaškosi jos širdis.

— Aš laiminga, kad tu nors šiuo momentu esi su manim. Tu matai, kaip prasideda naujas blysuris gyvenimas ir kaip girtuokliai dažu mano laimę. Tik tu vienas mane dar supranti ir užjauti.

— Taip, Daivute, matau — puikiai jie dažu taures, nušlavė visus puošnius stalus, bet lai dažu, kiek nori... Tu tik nepamiršk, kad vis dėlto tavo vestuvių puotol pirmosios taurės, kurios sudužo, buvo mūsų sudaužytos.

Iš jos dažnesnio kvėpavimo supratau, kad ji šypsosi. Tai buvo pirmoji Daivutės šypsena tą naktį. Ir ji dar tvirtiau apkabinė mano pečius.

Jutau, kad sekundės ir valandos eina pro mus neregėtu greitumu. O aš taip norėjau sulaukyti tą galingą laiko srovę, kad ji paliktų mus taip vienu du amžinai.

Kai raudona, blauri kar kraujas, aušra ėmė srovėti pro dideles, palangę išsikerojusio medžio (man atrodė, kad tai liepa), šakas ir pro apalusį langą, aš palikau Febo sodybą ir Daivutę. (Bus daugiau)

Reikia sveikinti šį L. Kultūros Instituto žygį ir palinkėti, kad ateityje būtų išstirtos galimybės dėl K. V. Banaičio tremtyje parašytų solo ir choro dainų išleidimo Amerikoje.

J. Kačinas.

Šios Stasio Šimkaus dainų knygos yra sukrautos ir gausios "Darbininke" 366 West Broadway, S. Boston 27, Mass. USA.

REDAKCIJAI PRISIŪSTA

Kalendorius 1950 metams, paruošė spaudai ir išleido "Argentinios Lietuvių Balsas", 64 psl. Kad ir ne visai sistematinas, bet gausios informacijos ir skelbimai gali padėti perprasti Argentinijos lietuvių gyvenimą.

Inf. J. Gruodis. Lietuvos žemėlapis — Map of Lithuania. Tai 1920 m. sienų Lietuva su stambesnėmis vietovėmis, atžymėtosios kokiomis nors įžymybėmis — pilimis, rūmais, bažnyčiomis ir tt. Gaila, kad prastam poplyryje išspausdinta.

— OTTAWA. — Kanados registruoti bankai praneša, kad 1949 m. gale jie turėjo 1.422.000 pamiščių indėlių. Apie 3 mil. dolerių yra perduota Kanados bankui, nes juos savininkai jau 10 m. buvo pamiršę.

Brangiausias vokiečių šnipas

(Tęsinys iš praėjusio Nr.)

— Aš žinau, kad tamsta negali man duoti paskutinio žodžio, pakol išdiskutuosit šitą reikalą su savo ambasadoriumi. Aš buvau neįsimintinas, jūs gausite tą viską dvidešimt aštuntą spalio, po pietų. Ir, tik, kad būsite pilnai patenkintas.

Tai buvo mažiau negu dvi dienos. Moyzisch protestavo, pareiškdamas, kad tai yra per mažą laiką. Bet Diello, žengdamas durų link, pridėjo:

— Aš jums telefonuosiu lygiai penktą valandą ryto po pietų ir prisistatysiu kaip "Petrus". Telefonu užklaupiu, ar yra gautas mano vardu laiškas? Atsakymas "taip" reikš, kad mūsų susitarimas patvirtintas, "ne" — atmestas. Tuomet visą medžiagą aš įteiksiu rusams... Jei bus pasakyta "taip", mes susitikime parke lygiai 10 val. naktį. Aš jums įteiksiu 36 milimetrų filmą, kurioje bus fotografijos keturių slapčiausių dokumentų. Gi jūs man — turėsite įduoti 20.000 svarų sterlingų ambiais banknotais. — Su tais žodžiais, jis atidarė duris ir išnyko tamsoje...

Svarstomas pasiūlymas

— Kaip jums patinka mano buvęs tarnas? — užklauso Albert Jenke Moyzisch sekantį rytą, pusryčių metu.

Moyzisch parodė savo nuste-

biną. — Diello dabar yra tarnas Britų ambasadoje, — pareiškė Jenke su plačiu šypsniu. — Man atrodo, kad jis anksčiau norėjo būti operos dainininku. Kiekvieną atvejį jis yra geras baritonas, studijavęs Milane. Jis yra labai stropus vyras, gaila, kad negali kalbėti vokiškai. Nežiūrint to, jis yra dar stropesnis žmogus mūsų reikaluose.

Todėl aš ir pristaciau jį jums.

Jenke sutiko su Moyzisch nuomone, kad 20.000 svarų — daugiau negu 80.000 dol. — yra paskaičiavęs suma, prašomą sumokėti už "katę maišę". Tačiau, jei tie dokumentai yra labai svarbūs, kaip Diello teigia, tai, Jenke manymu, negalima jų paleisti... Moyzisch tučtuojau ir čia pat parašė tuo reikalu memorandumą ambasadoriui. Ir dar tą patį rytą von Papen išsišaukė juos abu į savo kabinetą.

Von Papen "sena lapė" špio-nažo strategijos dar iš I-mojo Didž. Karo laikų, kuomet jam teko šnipų tinklą megsti JAV, tuojau užvožė ant savo stambokos nosies akinus ir emė studijuoti memorandumą. Baigęs, palengva pažvelgė pro viršų akinų į savo bendradarbius ir užklauso:

— Ar turime mes ir albanų dirbančių čia?

Moyzisch ir Jenke nusijuokė. Del kainos von Papen neilgai svyravo. Skubiai jis išsišaukė reikiamą sekretorių ir paskaitavo kodo radiogramą Ribbentropui į Berlyną, prašydamas kaip galima greičiau, pristigti 20.000 svarų sterlingų.

Ribbentropo atsakymas buvo teigiamas. Piniagai Ankarai jau buvo kitos dienos popiet. Juos pristatė reguliariu lėktuvu iš Berlyno. Tik banknotai buvo ne didėlemis sumomis, bet po penkis ir dešimt svarų...

Von Papen, juokdamasis įsuko tą didžiulį pundą pinigų į laikraštį ir įteikė Moyzisch įspėdamas:

— Tik žiūrėk, kad kas nors neapiplėštų...

"Dovana" gimimo dienos proga

Moyzisch grįžo į savo raštinę ir laukė, kad "Petrus" paskam-

binų, klausdamas laiško. Žinoma, buvo atsakyta "taip".

Susitikimas įvyko, kaip buvo susitarta. Diello pasikio po palto skvernu didžiulį pundą pinigų, o Moyzisch — be jokio žodžio — gavo nedidelę aliuminijaus roluotę su filmu. Jis parskubėjo į savo raštinę ir padėjo brangųjį pirkinį į nedegamą spintą.

Kitą dieną, spalio 29, išpuolė Turkijos respublikos 20 metų nepriklausomybės sukaktis, o taip pat — ir Franz von Papeno gimtadienis. Vokietijos ambasadoje toji diena buvo švenčiama labai iškilmingai. Susirinko "ašies" valstybių diplomatai ir Turkijos vyriausybės oficialūs asmenys. Dalyvavo ir visas ambasados kadras. Nebuvo tik Moyzisch... Jis buvo labai "užimtas".

Moyzisch pasiūkė gestapo priskirtus fotografus ir emėsi filmų ryškinimo. Išsiskirsčius svečiams, fotografų raštinėje atsirado ir Papenas su Jenke.

Darba baigus, visas "trio" von Papeno kabinete, nagrinė-

jo kas buvo nupirka už tą didžiulį kainą.

Von Papen buvo sužavėtas pirkinju:

— Tai yra didžiausia dovana "gimimo dienos" proga, — triumfavo jis. — Aš manau, kad ir Ribbentropas nesigailės sumokėjęs tokį kainą...

Tai buvo iš tikrųjų verti didžiausio dėmesio dokumentai. Viename iš jų buvo visas srašas Britų intelligence service agentų Turkijoje, antrame — pilnas raportas apie JAV-bių siunčiamus ginklus sovietams per Iraną, jų kokybę ir kiekybę, trečias — kopija Britų ambasadoriaus Sir Hughe Knatchbull — Hugessens memorandumo, kuris kėlė tik buvo pasiūstas į Londoną, apie jo paskutinę konferenciją su Turkijos užs. reik. ministru Numan Menemencioglu, mėginant prikalbėti turkus paskelbti Vokietijai karą, ketvirtos filmos turinys — raportai iš Maskvos konferencijos, kur konferavo Hull, Eden ir Molotov.

(Bus daugiau)

Kat. Bažnyčia Čekoslovakijoje

Popiežiaus nuncijatūros sekretorius mons. Ottavio de Liva, kaip žinoma, yra išvargtas. Jis išvyko kovo 18 d. lėktuvu. Jo išleisti ir atsiveikinti į aerodromą atvyko JAV, D. Britanijos, Prancūzijos, Kanados, Belgijos, Šveicarijos, Italijos, Austrijos, Turkijos ir Danijos atstovybių nariai. Aerodrome tuo pat metu buvo ir SSSR ambasadorius, bet jis su de Liva atsiveikinti nėjo.

Prieš išvykdamas mons. de Liva lankėsi pas arkivyskupą Beran ir sako radęs jį "rimtoje dvasinėje būklėje". Spaudos atstovams mons. de Liva pareiškė, kad Čekoslovakų vyriausybės jam daromi priekaištai yra

neteisingi. Atrodo, kad kito Vatikano atstovo Praha nepilms, o kulto ministerio Capicka pareiškimai rodo, kad priespauda katalikų augs. Valdžia nori atsiremti vad. Tautinė bažnyčia ir kelia jos vaidmenį, skelbia ją pirmąja čia bendruomene, nors ištikrųjų, tai yra vos 8.8% gyventojų apimanti bendruomenė. Čekoslovakijoje laukia dvasininkų bylų. Šimtųjų yra daug, o pastaruoju metu padidėjo suėmimai vienuolių. Taip kovo 29 d. Vatikano radio pranešė, kad suimtas garsus teologas dominikonas Tėvas Silv. Bratio. Neseniai iš krašto išvaryti 5 amerikiečiai tėvai benediktinai.

SPORTO ŽINIOS

Lietuviai šachmatininkai — Toronto meistrai

Š.m. kovo mėn. 18 d. baigėsi Toronto apygardos pirmenybės, kuriose dalyvavo SK "Vyties" šachmatininkų komanda. Lietuviai nugalėjo stiprią kanadiečių komandą Gambitt 3½:2½, Central YMCA 6:0 ir Harthouse 5:1. Kovo mėn. 4 d. rungtynėse su kitu pirmenybių favoritu "Ukraina" lietuviai netikėtai suklupo 2:4. Abi komandos, turėdamos lygią taškų, turėjo peržaisti lemiamą sutikimą, kuris užsibaigė sunkoka mūšikių pergale 3½:2½.

Atskiri komandos dalyviai sužaidė:

P. Vaitonis — Omiščiuks I 1:0
S. Kairys — Suk ½:½
R. Paškauskas — Omiščiuks II 0:1
J. Matuzevičius — Moskal ½:½
R. Rimas — Stankov 1:0
H. Stepaitis — Berezovsky ½:½

Lietuvių komanda be P. Vaitonio, kuris yra buvęs Lietuvoje šachmatų meistras, susideda iš apylygiai žaidžiančių šachmatų mėgėjų, kurie savo teoretines žaidimo spragas išlygina kovishiuku ir išverme. Šie entuziastiški ketvirtinai lentelės atstovai pirmieji atsiekė Toronto lietuvių sporto klubui "Vytis" vertingą laimėjimą.

Toronto futbolininkų dėmesiai

Gegužės mėn. pradžioje prasideda Toronto distrikto futbolo pirmenybės, kuriose SK "Vytis" užregistravo dvi seniorių ir jaunių komandas.

Tuo tikslu balandžio 16 d. sekmadienį, tuoj po pamaldų išsis Ivar Padubny. Dabartiniu parapijos salėje šaukiamas višų seniorių futbolininkų susirin-

timas, kuriame bus tvarkomi atskirų žaidėjų registracijos formulėms. Prašomi būtinai dalyvauti visi futbolininkai ir taip pat neseniai į Torontą atvykę, bet dar neužmezgę su klubu ryšių, futbolio mėgėjai.

Tame pačiame susirinkime bus susitarta dėl pastovių treniruočių ir kitų veiklos reikalų.

Sekcijos vadovas.

Sportas Sovietų Sąjungoje

(Tęsinys iš "TŽ" Nr. 13)

Imtynių sportas: sovietų imtynininkai turi dar nuo caro laikų senas tradicijas ir aukštą įvertinamą techniką, kurių žymiausias atstovas buvo garsus Pustynikov, Godša, Zagoruko, Zajac, Beleniki ir Serov. Prie jų prisijungia šaukieji pabaltiečių, ypatingai estų, imtynininkai. Susitikimai su Čekoslovakijos, Lenkijos ir Turkijos komandomis baigėsi sovietų pergalėmis. Laisvame stiluje Sov. Sąjungoje nesirungia.

Sunkumų kilnojimas: šitoje sporto šakoje sovietų sportininkams neginčytinai priklauso pirmoji vieta pasaulyje. Kilnojamieji Sparre, Šatov, Novak, Abazumjan ir kiti laiko didesnę pasaulio rekordų dalį.

Boksas: sovietų boksinkinai atsiekė keletą pergalių prieš kai kurių rytų Europos valstybių atstovus, tačiau yra nepriėmę JAV ar vak. Europos boksinkinams. Geriausi boksinkinai yra: sunk svorėje — Korolev, Maskva; Belajev, Lenino grad; pus. sv. — Michailov, Maskva; vid. sv. — Ogurenkov, Maskva, Stepanov, Leningrad; lengv. sv. — Sery, Leningrad ir Ovanesov, Kaukazas. Iš pasakutinių žinių sunk. svorėje gerai reiškiasi vienas jaunas lievis (jo pavardės neįmanoma

dabar patikrinti), kuris dėl Sov. Sąjungos čempionato rungtis su meistreriu Korolev ir kovą užbaigė lygiomis.

Sporto žaidimai: krepšinis yra palyginus paplitęs, ypatingai po Baltijos kraštų, kurie yra to sporto tvirtovės Europoje, įjungimo į Sov. Sąjungą. 1947 m. Prahoje rusai, perdėm baltiečių padedami, iškovojo Europos krepšinio nugalėtojo vardą. Geriausias sovietų komandos dabar yra Maskvos finzinio auklėjimo instituto ir estų Tartu universiteto. Po jų seka lietuviai, nors šių geriausias jėgos išsibarsė tremtyje. Rusų moterys dėl savo vyriško žaidimo būdo laiko labai gerą vietą pasaulinėje konkurencijoje. Lauko tenisas, atseit, kaip buržuazinis sportas, neranda S. Sąjungoje reikalingo pagrindo. Prancūzų meistras Coche, apsilankęs Rusijoje, labai žemai įvertino tuometinį meistrį Kudravec.

Lenktynių sportas labai silpnai pasireiškęs ir jokio suluginimo negalima padaryti. Žinomesni vardai yra Mironov ir Jasinski. Automobilų sportas neįdomus beveik jokio vaidmens, nes laimingajam sovietiniam režimui tai perdidelis liukšusas. Lenktynių mašinų iš viso nėra.

Plaukymo šakoj sovietai pasiekė tik vieną pasaulio rekordą, būtent Boičenko 400 m peteliškės stilijje. Moterys rado didesnių duomenų, bet nelemtas sovietuose technikos klausimas viską maišo. Buriavimas kaip ir neegzistuoja, ypatingai su didesnėmis išlaidomis surištas jachtų sportas.

Oro sportas: sovietų sklandytojai yra atsiekę keletą pasaulinio masto rekordų. Labiau paplitęs yra parašiutizmas. Šokinėjama iš 8 km aukštumos ir parašiuotas atidaromas vos 200 m. prieš žemę. 1949 m. birželio mėn. 23 d. Maskvos radio pranešė apie grupinius šuolius iš 1000 m aukštumos prieš 58 laipsnių šalčio Celsijaus temperatūros. Po mirtino pasaulio rekordisto Jevdokimov šuolio iš 8,7 km aukščio ir dviejų pasaulio rekordistų staigos mirties ore — jos krisdamos gavo širdies smūgį, susidomėjimas ta sporto šaka yra labai nuslūgęs.

Šachmatai: 1946 m. kovo mėnesį Prancūzijoje savo emigrantišką gyvenimą užbaigė pasaulio meistras Aljochinas. Išaiškinti naują geriausią pasaulio šachmatininką buvo prarastos varžybos tarp didmeistrių, kur be kitų dalyvavo dr. Euwe — Olandija, Keres — Estija, Fines ir Reshes — JAV, Botvink — Sov. Sąjunga ir kt. Šios varžybos baigėsi užtikrinta sovietų didmeistria, kaip Smyslov, Boleslavski, Rogozin, Bondarevski, Keres ir kiti yra pakartotinai laimėję tarptautinius turnyrus.

Baigiami šią sovietinio sporto apžvalgą konstatuodami, kad sportas Sov. Sąjungoje nėra to procentu paplitęs ir kultivuojamas, kaip kitose laisvės šalyse. Rusų sportininkai atskirose srityse yra atsiekę didelių rezultatų, tačiau visumoje, imant visą didžiulę taškų kaip palyginimo pagrindą, yra toli atsilikę nuo laisvų ir kultūrinių kraštų, kuriuose sportui susidaro natūralios sąlygos, kaip vienai iš žmogaus auklėjimo priemonių. To trūksta Sov. Sąjungoje, kur sportas išlieka yra paverstas politiniu ir propagandiniu veiksmu, tuo atsižvelgiant į nuo tikrosios paskirties.

sp.

Iš plataus pasaulio

Sovietiški žmonių grobikai

Jau senai Vienoje siautėjo 20 vyrų gauja, veikusi rusų žvalgybos žinioje, kuri grobdavo žmones iš vakarinių sektorių ir atiduodavo rusams. Taip dingo 30 žmonių — austrų ir tremtinių. Policijai jau anksčiau pasisekė suimti kelis šios gaujos narius, bet jos vadas Benno Blum (Bulgarijos pilietis) vis pasprukdavo. Balandžio 3 d. jis buvo apšaudytas Prancūzų sektoriuje. Prancūzų ir amerikiečių karo policija, paremta austrų policijos būrio, tuojau apsupo namą. Jis pradėjo atsispaudyti, bandė šokti per langą, bet buvo sunkiai sužeistas ir suimtas. Austrų policija paskelbė, kad Blumo gauja veikusi vieno rusų štabo pulkininko vadovybėje ir be žmonių grobimų dar veikusi juodojoje rinkoje.

Katyno byla

Pasiruošimai JAV pravesti viešą visuomeninį Katyno žudynių teismą jau baigiami. Ambasadoriui Lane rūpinantis, Valstybės departamentas dėl keliamos bylos rezervų nepareiškė — esą tai priviados iniciatyvos reikalas. Gavus tokį atsakymą, advokatų taryba sutiko skirti teisėjus iš žymesniųjų teisininkų tarpo. Jau yra paruošta daugybė dokumentų ir surasta liudininkų.

Londone lenkiskųjų organizacijų atstovų gausus susirinkimas kovo 17 d. nutarė Katyno žudynių 10 m. sukakties proga surengti minėjimą ir išgarsinti jį po platų pasaulį.

Socialistinės istorinės asmenybės

Kaip visur, taip ir Lenkijoje, komunistai ieško istorinių as-

menybių, galinčių tikti apšaukti socializmo — komunizmo pirmtakais. Pereitais metais socialistinio Mickieviči, Sienkiewiczų, Slowacki, o šiemet jau siekiama į 18 am. ir socialistinami reformų šalininkai Konarskis, Leszczynskis, Kollontajus, Ig. Potockis, A. Naruszewicz ir kiti.

Toskanini

Kovo 25 d. garsusis dirigentas Arturo Toscanini atšventė savo 83 m. gimimo sukaktį. Ypatingų iškilnių nebuvo. Jis dirigavo eiliniame NBC koncerte.

Bažnyčių sujungimo klausimu

Popiežius Pijus XII jau ne kartą yra pasisakęs už visų krikščioniškų bažnyčių suartėjimą. Į neseniai jo kvietimą bene griežčiausiai atsakė kaikurie Vokietijos protestantų vadai. Nauju dekretu popiežius leido vyskupams ruošti tam dirvą, leido tuos klausimus diskutuoti net bendruose su protestantų teologais konferencijose.

Iš Egipto pranešama, kad ten didelė dalis pravoslavų ir protestantų ir net musulmonų nutarė kartu su katalikais dalyvauti Šventųjų Metų Romos iškilnėse.

— ROMA. — Italijos susistėkimo ministerija paskelbė, kad maldininkai lankydami Italijos šventovėse, šiais metais grupėmis, nemažesniais 10 asmenų, gaus 40% pagipinimą. Be to, nustatoma, kad arkivyskupas ir vyskupas ordinarai šiais metais bet kur keliaudami pavieniai taip pat gaus naldotis 40% pagipinimą.

— VAŠINGTONAS. — Svarstant Marshallio plano sumas sekantiems metams, Anglijų nustebinio atstovų rūmų nutarimas neduoti Anglijai nieko, kol neperleis 6 Šiaurės Airijos apskrčių — Ulster dalies. Pasiūlymą padarė Rhode Island demokratų atstovas Forgyat, už jį balsavo respublikonai ir airiškos kilmės demokratai, viso 99, o prieš — vos 66. Tai parodo, kad ir JAV kongrese atstovų kilmė turi reikšmės.

VAŠINGTONAS. — Balandžio 1 d. prasidėjusiam gyventojų surašyme dalyvauja 148.000 surašinėtojų.

— CAPO. — Šiame pietų Afrikos mieste buvo nubastas katalikų kunigas T. Lawrence Gill užtai, kad sujungė Moterystėn baltųjų su negre.

— ŽENEVA. — Palestinos Šventųjų Vietų Globos Komitetas savo sesiją baigė balandžio 16 d. Ypatingas šios sesijos uždavinys yra nustatyti Jeruzalės statutą. Tarp kitko nutarta, kad įstatymų leidimo taryba būsianti sudaryta iš lygus krikščionių, musulmonų ir žydų atstovų skaičiais.

— KAIRAS. — Egipto ministerio prie Šventojo Sosto Dr. Taher Al Omary bei rūpesčių Kaire susirinko įvairūs Egipto pareigūnai ir svarstyti platrus musulmonų ir Šv. Sosto bendradarbiavimo plano kovoję prieš komunizmą. Bus taip pat svarstoma Jeruzalės sutartautinimo klausimas ir Palestinos pabėgėlių buklės sutvarkymas.

— VARSUVA. — Lenkijoje senoji administracijos sistema pamaikinta ir įvesta sovietinė su vykdomaisiais komitetais vietoj vaivadijų, seniūnijų ir valsčių.

— HAAGA. — Tarptautinis Haagos tribunolas išsprendė JAV ir D. Britanijos skundą, kaltinusių Vengriją, Bulgariją ir Rumuniją sušaužius taikos sutartis, kuriose yra prisiėmusios prievolės garantuoti žmogaus laisvės teises. Tribunolas 11 balsų prieš 3 — SSSR, Lenkija ir Jugoslavija — pripažino, kad taikos sutartys sušaužytos ir paskvietė JAV ir D. Britaniją paskirti savo atstovus į komisiją, kuri skundą nagrinės iš esmės. Apkaltintosios valstybės savo atstovus paskirti atsisako, nes, esą, JAV ir D. Britanija kišasi į jų vidaus reikalus, o su jomis jos neturinčios jokio ginčo. Per 30 d. Tribunolas apsvartys skundėjų reikalavimą paskirti į minimą komisiją trečią narį vietoj atsisakiusios šalies (skundėjas, Tribunolas ir apskūstasis). Pagal statutą tokis Tribunolo sprendimas būtų privalomas visiems, nors kuri pusė ir nedalyvauja.

Nūdienė Australija

Australai negali skystis pasitraukusia darbiečių vyriausybe. Kraštas yra turtingas, visų klasių gyventojų pajamos didelės, socialinė apsauga puikiai sutvarkyta.

Naujoji vyriausybė žada panaikinti suvalstybinimą ir remti privačių pramonę, tik nepaliečiant darbiečių padarytų socialinių reformų.

Anglijos konservatoriams nepatinka naujos vyriausybės noras daugiau susitarti su JAV nors Anglijos darbiečių laimės savaime prie to ved.

Didelė dalimi Australijoje darbiečiai pralaimėjo dėl savo

kaltės. Jie vedė priverstiną balsavimo sistemą. Jeigu nebalsuotų, turti sumokėti 2 sv. pabaudos. Todėl daugumas ejo balsuoti nenorėdami mokėti baudos ir balsavo prieš vyriausybę. Rezultate kaipur praėjo koalicioniai kandidatai. Pavy. vienas iš garsiausių socialistų buv. karo min. Dedman pralaimėjo račiui Offermanui, kuris pats nenorėjo tikėti, kad laimės rinkimus.

Didelis naujos vyriausybės rūpestis yra stoka darbininkų. 1949 m. gale buvo 748 bedarbiai ir 98.500 darbininkų pareikalavimų.

Šv. Marijos paveikslas

Romos archeologus sudomino naujai surastas Romos bazilikoje, s. Maria Nova prie Forum Romanum, V šimtmečio Marijos paveikslas. Meno žinovų paveikslas labai vertinamas.

— ROMA. — Italų parlamentas nutarė leisti patraukti teisman parlamento atstovų komunistę Laurą Diaz už Popiežiaus Pijaus XII įžeidimą. 1948 metais birželio 13 d. Ortonoje priešrinkiminėje jos kalboje. Ji tada teigė, kad Popiežius Pijus XII ne pirmo nepajudinęs, kad sustabdytų karą Palestinoje, kaip esą nieko nedaręs, kad būtų sustabdytas ar sušvelnintas pasaulinis karas. Esą, "nuo rankų laša kraujas, kurio negalės nuplauti joks pašventintas vanduo". Šiuo metu Laura Diaz šių savo žodžių nori išsiginti, bet jė yra užprotokoluoti visų stenografų.

— LONDONAS. — Anglijos katalikams šie šventieji Metai turi dar ir kitą ypatingą reikšmę: prieš šimtą metų buvo atstatyta Britanijoje katalikų hierarchija, 1850 metais Popiežius Pijus IX įsteigė Westminsterlo arkivyskupiją paskirdamas kardinalu Wisemann.

— HAAGA. — Balandžio 2 d. paskelbtame karo ministerių posėdžių protokole skelbiama, kad apsvartyti galimo puolimo atmušimo planai. Principe nutarta, kad kiekviena valstybė gins savo teritoriją, bet jos pastangos bus suderintos su kitų valstybių pastangomis. Europos gynyimo linija priimta Reinas. O. Bradley siūlė leisti sovietams okupuoti visą Europą ir tik gerai pasiruošus iš Afrikos išlipti Europos nukariuoti, bet nei vienas kraštas nesutinka būti rusų okupuotu.

— PARYŽIUS. — Kovo 29 d. mirė socialistų partijos ilgameitis vad. tris kartus buvęs ministrininku, Leonas Blumas.

Winnipeg, Man.

— Šiais metais nuo lapkričio 3 d. iki rugpjūčio 11 d. prie Manitobos universiteto įvyks anglų kalbos kursai. Registracijos mokeskis 5 dol. Butas ir valgis kainuos 10 dol. per savaitę. Pirmąjį tokios kursų lankė ir baigė du lietuviai. Smulkesnių informacijų galima prašyti iš: The Registrar of the University of Manitoba, Fort Garry, Man.

— Numatyti tautybų festivalis prieš Velykas YMCAoje dėl mažo dalyvių skaičiaus neįvyksta. Toks festivalis įvyks vasaros laikui.

— Winnipeg latviai sudarė krepšinio komandą, kuri dalyvaus YMCA krepšinio turnyre.

— Balandžio 22 d. bažnytinis komitetas lietuvių klubo salėje rengia bankietę. Pradžią 8 val. vakare.

— Kovo 30, 31 ir balandžio 1 d. Winnipeg kolonijos lietuviams Tėvas Placidas O.F.M. surengė rekolekcijas. Dalyvavo gana didelis skaicius lietuvių. Iš senesnių lietuvių taip pat kai kurie po ilgo laiko atnaujino savo dvasinį gyvenimą. Tačiau liūdnai, kad dar yra tokių (net ir iš naujai atvažiuosiu), kuriems rekolekcijos yra senai pamirštas reikalas. Nejaugi nepamirštam motutės asarotų akių, lydėjusių prie pirmosios komunikacijos?

— Kovo mėn. gale pro Winnipeg pravažiavo Saskačevano fermeriai 3 broliai Aleliūnai. Ilgesnį laiką jie praliedo JAV ir Torontę, kur Juozas apsisėdė p-lę Drukaite Aldonę.

— Winnipeg lietuvių kolonija į pavasarį kiek didėja, nes atvyksta iš miškų viengungių, tačiau vasarą žada kai kurie keltis į Torontą.

PADEKA

— Šių metų kovo 25 d., visai netikėtai, vienas po kito prigūžėjo pilnas mūsų namas mielių svečių. Bematant susirikiavo

stalai, pasipuošę pyragais, vyru ir kava. Mat, p. Šmaizienė sugalvojo pagerbti mane gimtadienio proga. Ji su padėjėjom — pp. Jakubėnaitė ir Saimininkaitėmis, Angele ir Gene — ruošė ir tvarkė. Neapsakomai malonu, kad nauji ateiviai, taip pat ir nekurie iš senųjų gyven-tojų, lietuviai suruošė šią man tikrai malonią staigmeną. Vakarėnės metu gavau gražią dovaną — didžiulį Mergelės Marijos paveikslą ir gražią, pilną raudonų žiedų, azalių.

Nuoširdžiai dėkoju visoms ir visiems mane taip gražiai pagerbusiems. Ypatinai malonu buvo mielių svečių tarpe matyti visų gerbiamą ir mylimą kleboną Tėvą Placidą. Taip pat atskirai noriu padėkoti panelems Jakubėnaitėi, Saimininkaitėms, ponui Jurgiui Račiui, ponams Pranevičiams, panelei V. Daubaraitėi ir ponai Kasanavičiūnei už Jūsų brangias dovanas. Taigi, ačiū, ačiū, mieli bilingai, iš visos širdies. Ačiū pp. Cingams, sekančią dieną atėjusiems su dovana mane pasveikinti, visiems didžiai dėkoju.

Ona Urbonienė.
Winnipeg, Man.

— OTTAWA. — Kovo 29 d. paskelbta, kad Kanadoje gyvenę vokiečiai galės atsikvies-ti savo gimines iš Europos.

BR. BUKOWSKA, R. O.
AKIU SPECIALISTE

Tikrinu akis ir pritaikau akinius suaugusiems ir vaikams. Priemimo valandos: kasdien nuo 10 val. ryto iki 9 val. vak. Sekmadienis pagal susitarimą 55 St. John's Rd., W. Toronto. (kampas 94 Laws St.) Tel. LYndhurst 0052

IVAIRENYBĖS

Klaideis laidotuvių reikalais

Baigiantis II Pasauliniam karui, JAV karo daliniai 1945 m. balandžio 27 d., Bernerode, Thueringen, druskos kasyklose, tarpe užmaskuotos amunicijos, atrado 4 didžiulius karstus su palaikais garsiųjų vokiečių militaristų: Fridrich Wilhelm I, Fridrich der Grosse (abu Hohenzollernų dinastijos) von Hindenburg ir Frau von Hindenburg.

Karstai tuoj buvo perkelti į Marburgą ir atsiųsti karo ministerijai, kas toliau daryti. Atėjo parėdymas surasti atatin-kamą vietą ir, išlankant paslaptį nuo vokiečių publikos, garbingus lavonus palaidoti.

Po virš metų ieškojimo, tokia vieta surasta ir nuspręsta pranešti dar gyviesiems giminaičiams apie įvyksiančias laido-tuves ir gauti jų sutikimą.

Kronprincas Wilhelm, Hohenzollernų giminės anis, buvo trumpu laiku painformuotas, kad jo jauniausioji duktė Cecilia ir JAV kariškis atvyks pas-kirtą dieną aptarti slapstus jų šeimos reikalus.

Kronprincas su tėvišku žvilgsniu sutiko savo dukterį su jos nauju draugu Everett Lesley.

Lesley: Pone, manau žinote, kodėl mes esame čia?

Kronprincas: Taip, Tikiu, žinau.

Lesley: Mes nusprendėme, kad geriausia vieta apeigoms atlikti yra šv. Elzbietos bažnyčia Marburge. Ji yra garbinga ir turi ryšių su jūsų gimine.

Kronprincas: Taip, tai tiesa, bet, Cecilia, ką tu apie tai gal-voji?

Cecilia: Bet, tėveli, jau kuris laikas tam buvo ruošiamasi, o dabar, turbūt, mes turime greit veikti. Man — gi tai visiškai vistiek.

Kronprincas: Aš nieko prieš jus, kapitone, bet aš nematau, kaip aš galėčiau duoti savo leidimą...

Lesley: Ar tamsta duosi savo sutikimą ar ne, galutiniam rezultate pakeitimų vistiek nebus. Mes veikime pagal karo ministerijos parėdymą.

Kronprincas: Kągi, dėl Dievo meilės, turi bendro karo ministerija su jūsų noru vesti Cecilia?..

Lesley: Vesti Cecilia?.. Aš rengiuosi palaidoti jūsų senelio — senelio — senelio diduką...

Kronprincas, šyptelėjęs iki ausų, atnešė bonką šampano ir netrukus pritarė laidotuviams. "Life".

DARŽOVIŲ VEIKIMAS

Patologų kongrese Paryžiuje po ilgų diskusijų nustatyta ku-rios daržovės valgyti yra sveika, o kurios nepatartina.

Bulves turį valgyti teisėjai ir žurnalai, nes jos stiprina galvo-jimo jėgas, sukuria pusiaus-vyry, ramumą ir drąsą. Per didelės bulvių naudojimas betgi sukels apatiją.

Morkos naudingos nervin-giems žmonėms. Nuolatinis vir-tų morkų naudojimas gydo pa-vydą, melancholią ir nusivylimą — daro žmogų patenkintu, geraširdžiu ir taikingu.

Špinatai yra puikus maistas galva dirbantiems; jie stiprina valios jėgą, energiją ir yra labai naudingi nepastoviams as-menims. Vidutinė špinatų die-ta yra ne vieną žmogų privedusi prie pavyzdingo tvarkin-gumo.

Pupos žmogų daro poetišką, bet apatišką ir nedrąsų.

Pupelės yra daržovių kara-lienė. Su sviestu ar alyva pu-pelės gali pakeisti mėsą. Jos restauruoja nervų sistemą ir tinka proto ir fizinio darbo darbininkams. Visi žinomi mokslininkai ir stipruoliai buvo žino-mi dideli pupelių mėgėjai.

Kraštutiniai pavojingi yra žirniai. Žmoguje jie sukelia vėja-vaikiškumą arba net chuliz-nizmą.

Vyrai ir moterys, kurie meys-ta žirnius yra nepastovūs mėl-lėje ir bendrai neverti pasituke-jimo. Tai pati pavojingiausia daržovė. Patologai mano, kad žirniai yra didžiausia persiskyrimų kaltininkai ir sukelia gana daug triukšmo pasaulyje.

Taigi, ar verta bijoti valgyti žirnius? Ne, žirnius reikia val-gyti kartu su morkomis, kurios neutralizuoja pavojingą žirnių veikimą. St. P.

Vaistas nuo girtavimo

Vienas Paryžiaus jaunas gy-dytojas J. Gamard skelbia po ilgų pastangų suradęs serumą, kurį įšvirkštus alkoholiškai ne-begerių sveikųjų. Jis taip jau pagydyd 12 girtuoklių. Šių ieš-kojimų į paskatines imtis ge-ležinkelio darbininkų gyvenimas, kurie algas prageria, o jų šeimos badauja.

Trijų vaikų motina - vienuolė

Trijų vaikų motina, 58 m. am-žiaus Marija. Brisben šiomis dienomis įstojo į Aplankymo vienuolyną ir apsilavko vienuolės rūbu. Jos įvilktuvėse daly-vavo abi dukterys: vienuolė se-suo Marija, Ona, kuri pasauli-niame gyvenime vadinosi Rita Julijona, ir Marijona Joana, ku-ri ištekojo už Tomo Maguire. Jie gyvena San Diego mieste, Kalifornijoje. Duktė - vienuolė Marija Ona priklauso Meilės Seserų kongregacijai ir dirba Šv. Juozapo kolegijoje Cincina-ti. Naujosios vienuolės vyras A. Brisben mirė 1944 m. balan-džio mėn., o sūnus Jonas Juo-zapas vaiko amžiuje.

Nubaudė už žmonių mušimą

Toronto miesto teismas šio-mis dienomis sprendė kelias by-las vyrų, mušusių savo žmonas, rado kaltais ir nubaudė.

E. Belaire nubarstas 20 do-lerių arba 20 parų arešto už smūgį savo žmonai. Teisme jis aiškino: "Tai buvo šv. Patriko dienos balius. Viskas, ką aš atsimenu, yra tai, kad žmona norėjo atiti iš manęs butelį".

E. Wilson gavo 25 dolerius arba 20 parų. Jis aiškino: "Aš jį paliečiau tik pirštu galais. Jei būčiau jai sudavęs, tai ji bū-tų čia šiandien nestovėjusi, pa-tikėkite man".

F. Hoffman gavo 50 dolerių arba 30 parų. Jo žmona stovėjo teisme su užmėlynavusia aki-mi. Jis teisinasi, kad žmona pirmoji jam sudavusi per kojas.

Kanados viešbučiai

Rytų Kanados viešbučių mag-natas V. Cardy pardavė savo viešbučius vienai JAV kompa-nijai už 15 milijonų dolerių. Ta pati kompanija neseniai pirkė visą tinklų viešbučių iš Fordo ir dabar yra didžiausia viešbučių savininkė Kanadoje.

AKIU SPECIALISTAS

L. LUNSKY, R.O.

Pritaiko akinius visiems akių defektams. Išdiria akių nervus, kurie dažnai suke-lia galvos skaudėjimą ir nervingumą. Kalba slavų kalbomis. 470 College St. W. Toronto Tel. RA 3924

LIETUVIŠKA AVALINĖS TAISYMO DIRBTUVĖ — PARDUOTUVĖ

Naujausios mados. Prieinamos kainos. Sav. IGNAS ASTRAUSKAS 1414 Dundas St. West. Toronto Tel. KE 3881.

Val d'Or, Que.

— Vykdoma rinkliava BAL-Fui, lietuvių ūkininkų 150 šeimų transporto išlaidoms apmokėti nuo JAV uostų iki darbovietės, tautiečių tarpe randa didelį pri-tarimą. Aukos bus baigtos rink-ti balandžio mėn. 2 d. Apie re-zultatus pranešime vėliau.

— Kovo 26 d. grupelė tautie-čių, susirinkusi pas p. Pikšilin-gius pasveikinti p. Pikšilingie-nę jos gimtadienio proga, suau-kojo Mažosios Lietuvos Tarybai \$13. Pinigai per Bendruomenės valdybą pasiūti ML Tarybos atstovui Kanadoje V. Pėterai-čiui. Aukojai: Pikšilingis Justas \$5, Lukošius Petras \$2, Didžio-kienė Konstancija \$2, Gipas Ju-lius \$2 ir Jonynas Feliksas \$2.

Tai vieni iš pirmųjų Kana-dos lietuvių, kurie jautriai atsi-liepė į Mažosios Lietuvos Ta-rybos atsisaukimą, nežiūrint to, kad minėti tautiečiai jau su o prisidėję nemažesnėmis sumo-mis ir prie Bendruomenės veda-mos rinkliavos BALFui. Bendruomenės valdyba, nenorė-dama taip staigiai apkrauti lietu-vius aukomis šiuo tarpu š. s. r. būdu.

Šia proga norėtusi priminti Justo Pikšilingio asmenį. Tai yra tylus, kuklus lietuvis, kuris savo meilę tėvynei ir nelaimėn patekusiam tautiečiui parodo ne tik žodžiu, bet ir darbu. Jis savo duosnumu yra pavyzdys ne tik mūsų bendruomenei, bet ir kiekvienam Kanados lietu-viui. J. Pikšilingis nepriklauso-moje Lietuvoje visą laiką buvęs kariuomenėje, ir jo įgytas karių eilėse stiprus patriotinis jausmas, anot jo "niekadės ne-išnyks iš mano krūtinės".

Aukos BALF

Balandžio 2 d. baigtas aukų rinkimas BALFui, 150 lietuvių ūkininkų šeimų transporto išlai-doms apmokėti. Iš negausios mūsų kolonijos (apie 60 dirban-čiųjų) surinkta \$87. Aukojai: A. Dobrovolskis \$5, T. Povilaitis \$5, P. Grigolevičius \$5 ir Pikšilingiai \$5; po \$3 — A. Želvys ir A. Mikalainis; po \$2 — au-kojo 20 asmenų; po \$1.50 — vie-nas; po \$1 — 19 asmenų ir \$0.50 — vienas. Atsisakė aukoti — 10 asmenų. Visiems aukojū-

siems Bendruomenės valdyba taria BALFo vardu nuoširdų ačiū!

Ligonų padėka

Šiomis dienomis valdoriečiai gavo laišką — padėką iš Hundlose bei Oldenburg sanatorijos lietuvių ligonių. Šiuo metu ten gydosi 19 tautiečių, kurie iš mū-sų gavo 148 svarus taukų. Savo laiške jie reiškia visiems valdoriečiams, aukojusiems jų pa-galbai, kuo didžiausią padėką. Kartu prisuntė ir vardinį sąrašą su gavusių parašais. Jų padėka — palyginus su šia smulkia mūsų auka — yra per didelė. Bet tai rodo, kokiame varge ir dvasinėje nežinioje gyvena šie nelaimingieji tautiečiai. Tad tebūnie jų ta per didelė padė-ka kartu ir paraginimas vi-siems Kanados lietuviams karts nuo karto prisidėti savo dolerių prie jų — ligonių šalpos. Norė-čiau perduoti ir jų pagėdavimu-s: atėity siųsti kavą, nes ji turi didžiausią vertę. Kad gali-ma būtų pasiūti didesnius kie-kius, siuntinius adresuoti pav., "Gauringen sanatorijoje gulintiems lietuviams ligoniams" ir pan. Tokius siuntinius jie atsi-lima iš muitinės pagal vardinį ligonių sąrašą. Vienam asme-niui į mėnesį galima siųsti 2 kg pupelių kavos, — tokiu būdu jie iš muitinės gali kiekvieną mė-nesį atsiimti tiek kavos, kiek turi liet. ligonių, skaitant kiekvienam po 2 kg.

Auka mažalietuviams

Bendruomenės valdyba, su-prasdama Mažosios Lietuvos Tarybos sunkų darbą ir prita-dama jos atsisaukimui iš savo kuklaus išdo tuo tarpu paskyrė \$10. Rinkliavos organizuoti šiuo metu negalime, nes tik ką bai-gėsi aukų rinkimas BALFui. Pi-nigai pasiūti MLT atstovui Ka-nadoje — V. Pėteraičiui.

— Su auštančiu pavasariu vėl dalis tautiečių išskleidė sparnus, pasirinkdami Toron-to, Hamiltono kryptis... Ką da-rysi — visi keliai veda į Romą. Kiekvieną lietuvių traukia ten, kur tautiečių daugumas, kur jam labiau gali priminti prarastą tėvynę! Sk. St.

KAZYS ARDAVICIUS

LIETUVIŠKA RUBU SIUVYKLA

Ivairus užsakymai atliekami pagal naujausias Euro-pos ir Kanados madas. Kainos prieinamos. 828 DUNDAS ST. WEST. TORONTO, Ont.

SAŽINĖ

baisiai kankintų tą nusidėjėlį,

kuris artimiausiu laiku nenusifotografuos

LUNA foto studijoje

575 WELLINGTON ST. W. TORONTO. TEL. PL 5717
Palyginus kokybę pigiausios kainos Torontė.

LIETUVIS LAIKRODININKAS

FRANK BOCHULIS

Taiso ir parduoda naujausius ivairių rūšių laikrodžius. Galima išgauti žiedus, Toronto suveniru; parduodamos ivairios auksinės ir sidabrinės prekės. Už darą garantuoja. Kainos prieinamos. Atidaryta kasdien nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro. 272½ QUEEN ST. W. TORONTO.

PETRAS KAIRYS
MESOS IR VISOKIU VALGOMU PRODUKTU

KRAUTUVE ir VALGYKLA

889 Dundas St. W. Toronto, Ont. — Tel. WA 0062
Visi mieli tautiečiai maloniai kviečiami atsilankyti.
Puikus ir greitas patarnavimas.

Išsigykite A. Vilainio leidžiamus knygos sąsiuvinius

ŽMOGUS, KURIS AMŽINAI KELIAVO

Knyga turės virš 300 psl. ir apie 150 nuotraukų bei iliustracijų iš Lietuvos. Pirmas sąsiuvinys jau išėjo iš spaudos 52 psl., kainą 50 centų. Kiti 6 sąsiuviniai išeis kas 1-2 savaitės. Visų sąsiuvinių kaina 3.50 dol

Vaiduose ir aprašymuose pamatysite senuosius pilia-kalnius, pilis, istorines vietas, didžiuosius miestų pastatus, tautines, religines šventoves, žymiųjų vyrų tėviškes, saulėtus ežerus, upes ir visa kita, kas brangu ir miela lietuviui sielai.

Užsakymus ir pinigus siųsti:

A. Vilainis — Šidlauskas, 5300 W. 23rd Pl. Cicero 50 Ill. USA

DEMESIOI.

Norėdami pirkti ar parduoti namus, ūkius, viešbučius kreipkitės į

FRANK PSZON

REAL ESTATE & BUSINESS BROKER

762 Dundas St. W. (prie Bathurst g.)

Telefonai:

Istaigos: AD 3588

Buto: LA 9458

Didžiausias pasirinkimas lietuvių apgyventam rajone. Čia jūs susikabinsite savo gimtąją kalbą, rasite man-dagų ir sąžiningą patarnavimą.

KIRPĖJAS

JONAS JOTAUTAS

932 Dundas St. W., Toronto, Ont.

— prieš lietuvių bažnyčią —

Kirpykla veikia kasdien nuo 9 val. ryto iki 7 val. vak. Išskyrus pirmadienius. Telefonas: WA 9674

PRITYRĘS KVALIFIKUOTAS LIETUVIS LAIKRODININKAS

STINSON'S JEWELLERY

2186 DUNDAS ST. W. TORONTO

Taiso ir parduoda laikrodžius, žiedus ir visokias brange-nybes. — — — Garantuos darbas, prieinamos kainos. Krautuve atidaryta kasdien iki 8 valandos vakaro.

DAR GALIMA UŽSISAKYTI ŠIEMS METAMS

MUZIKOS ŽINIAS

"MUZIKOS ŽINIOS" yra vienintelis periodinis bažnytinės, lietuvių tautinės muzikos ir dainos bei liaudies meno žurnalas.

"MUZIKOS ŽINIOSE" šalia žinių apie mūsų muziką, chorų ir ansamblių veikimą, kiekviename numeryje telpa giesmė arba daina su gaidomis parašyta solo balsui arba chorui.

"MUZIKOS ŽINIAS" leidžia Amerikos Lietuvių Romos Ka-talikių Vargonininkų Sąjunga, kuriai priklauso veik-vi Amerikos lietuvių vargonininkai, daug artistų, menininkų, muzikos ir dainos mylėtojų

MUZIKOS ŽINIŲ" prenumerata metams tiktai \$1.00, užsie-nyje \$1.50. Prenumeratas reikia siųsti administ-ratoriui šiuo adresu: Mr. Leonard J. Šimutis, Jr., 6322 So. Chicago 29, Ill. USA: Gi visur raštas tam laikraš-čiui reikia siųsti šiuo adresu: Mr. Ignas Sakalas, 2056 W. 23rd St., Chicago 8, Ill. USA.

Susirgus kreiptis į

YARMEY CLINIC

slavų Medicinos klinika, vadovaujama Dr. W. I. Yarmey 314 Bathurst St. Toronto, Ont. Tel. KL 7146

LIETUVIŠKA VARTOTU BALDU KRAUTUVE

J. Dagot — Dajotas

Perka, parduoda ir taiso įvairius senus baldus, permuša minkeštus baldus. Atlieka poliravimo ir išbaigimo darbus 2190 DUNDAS ST. W. Toronto 3, Ont. Tel. LAKeside 2324

NAUJAS LAIKRODININKAS

Kazimieras Tutlis

Taiso vietinių ir vokiškų firmų laikrodžius. Dirbtuv.. turi dalių vokiškiems laikrodžiams. Laikrodžiai taisomi greitai, gerai ir pigiai. Prašome kreiptis ir įsitikinti. Atidaryta kasdien nuo 5 — 8 val. p. p.

EUROPEAN WATCHMAKER

827 Queen St. W (priešais Claremont g-vę) Toronto. Tel. EL4521

TORONTO, Ont.

Motinoms

KLMD rengiamame Motinos Dienos minėjime norėtų pagerbti daugiausia, senas ir chroniškas ligones motinas. Dėl to ji prašo visus torontiečius, žinančius tokių motinų pranešti apie jas.

Prašoma surašyti motinas, turinčias bent po 4 ir daugiau vaikų, motinas, turinčias bent 60 m. ir daugiau (vaikų skaičius nesvarbu) ir motinas, varginamas kokios nors chroniškos ligos.

Prašoma nurodyti jų vardą, pavardę, adresą, telefono Nr., vaikų skaičių, amžių (senučių) ir ligą.

Rašyti prašoma KLMD-jai mūsų laikraščio adresu.

Jungtuvės

Pasibangus gavėniai Toronte gyvai reiškiasi naujų šeimų kūrimas. Vėlykų pirmą dieną lietuvių banyčioje jau įvyko dvi, o antrą dieną vienos vestuvės. Paskelbta visa eilė užsaky.

Graziai praėjo šventės

Vėlykų šventės Toronte lietuvių kolonijoje praėjo gražiai, je nuotaikoje. Oras buvo labai gražus. Per visas laikomas 4 pamaldas Vėlykų dieną parapijos bažnyčia buvo pilnutėlė žmonių. Gražiai pamaldų metu

giedodami parapijos choras, vadovaujamas J. Simanavičiaus, sugiedodamas keletą naujai parengtų giesmių. Gerą įspūdį darė ir altorių papuošimas, kurį atliko lietuviškos seselės.

Šokių vakaras

Jaukus šokių vakaras ruošiamas šeštadienį balandžio 22 d. YMCA, College - Dovercourt, patalpose.

Grazi europietiška muzika ir kaiturios staigmenos pajavirins šį vakarą.

LES Toronte.

IŠNUOMOJAMAS

kambarys 669 Richmond St. prie Bathurst — Queen gatvių.

FOTO MEGEJAI!

Jei norite savo filmas gauti gerai išaiškintas, prašom jas siųsti

A. Rose, Toronte, Ont.
12 Willison Sq. Tel. PL 2434.

Ne masinė produkcija, bet stropiai paruošiamas kiekvienas negatyvas.

Padidinimas: 2½x3½ col.—5 ct.
3½x5 col.—7 ct.

Parduodamos naujos 35 mm filmos: 36 nuotraukos kasetėje — 75 ct., 20 nuotraukų kasetėje — 50 centų.

Torontiečių užsakymai virš \$2 paaimami iš namų ir taip pat pristatomi į namus.

VLADO RIMŠOS KONCERTAS

Balandžio 14 d. — penktadienį — rengiamas paskutinis Toronte Italijon išvykstančio smuikininko Vl. Rimšos atsisveikinimo koncertas, akompon. pianistui A. Dvarionui.

Koncertas įvyks Polish National Union Hall — Queen St. 1077. Pradžią 7 val. 30 min. vakare.

Bilietai gaunami: pas p. Česnauską Dr. Kaškelio valgykloje, p. Grigaičio valgykloje, pas p. Simonaitienę Kairio valgykloje. Be to, bus parduodami ir prie įėjimo.

Po koncerto šokiai iki 2 val. ryto.

Veiks bufetas su lengvais ir stipriais gėrimais. Maloniai kviečiame visus dalyvauti.

KIEKVIENĄ SEKMADIENĮ po antrųjų pamaldų Toronte parapijos svetainėje galima įsigyti knygų:

1. Prof. Dr. A. Šapoka, Lithuania through the ages
2. Arch. T. Vizgirda, Vilnius Capital of Lithuania
3. Metraštis 1950
4. B. Brazdžionis, Per pasaulį keliauja žmogus
5. V. Pėteraitis, Liet. — angl. žodynas
6. Popiežių enciklikos ir kalbos ir daug kitų.

Sudbury, Ont.

Kovo mėn. 26 d. Kristaus Karaliaus banyčios salėje buvo prarastos rekolekcijos lietuviams katalikams. Rekolekcijas pravedė nesenai iš tremties atvykęs kun. A. Sabas. Jo gražiais pavyzdžiais pajavirinti pamokslai paliko gilų įspūdį rekolekčių dalyviams. Ta proga buvo atvykęs ir kun. Kulbis, kuris iš čia išvyko į Vancouverį prarasti ten rekolekcijas.

— Balandžio mėn. pradžioje INCO darbininkų unija pradeda pasitarimus su kompanija dėl naujos sutarties pasirašymo. Norima išsiderėti geresnės darbo ir atlyginimo sąlygos: savaitėje 40 darbo valandų, nemainant atlyginimo padidinant valandinį atlyginimą 8 centais, dvi savaites apmokamų atostogų, kas yra išdirbęs dvejus metus. Sunku pasakyti kaip pavyks derybos, nes Sudbury yra ir kitos unijos įstaiga, kuri

norį perimti INCO dirbančiųjų vadovavimą. Be to, dabartinė unija yra pašalinta iš CIO centro, kaip rausva. Derybų rezultatai patiškęs birželio mėn.

— KLB Sudburio apylinkės valdyba per Atvelykį rengia šokių vakarą St. Annes salėje. Prieš šokius įvyks apylinkės visuotinis narių susirinkimas.

— Sudburyje organizuojasi lietuvių sąschmatininkai. Jų komandą sudaro jau apie 15 tautiečių. Yra gana stiprių sąschmatininkų: V. Žižys, R. Jurgulis, Z. Gasiūnas ir kiti. V. Žižys pernešė metais yra laimėjęs Sudburio meisterio vardą ir pereinamą dovaną. Reikia tikėtis, kad šiemet lietuvių sąschmatininkai Sudburyje pirmąs. J.V.

Atitaisyta: "TŽ" Nr. 13, korespondencijoje iš Sudbury įsivėlė klaida — KLB apylinkės valdybos pirm. ištikrųjų yra ne J. Kriaučiūnas, bet J. Kriaučiūnas. Red.

KRIMINALINE AR CIVILINE BYLA?

MES SUTEIKIAME JUMS

TEISINĖ — KALBINĖ PAGALBA

Šurandame geresnį darbą. Tarpininkaujame namus perkant ir parduodant. Parūpiname paskolą ir apdraudą. Atstovaujame įstatyose ir įmonėse. Sudarome dokumentus bei patvirtintus vertimus. Giname lietuvių interesus Kanadoje ir kituose kraštuose. Jums patarnavimus atlieka teisininkai ir kalbininkai, studijavę Š. Amerikos bei Europos universitetuose

JONAS JUŠKAITIS

108 St. George St., Toronte, Ont., Canada. Tel. K1 1494
Skyrius: 750 Dundas St. W., Toronte. Tel. WA 0006

KLS C. Valdybos pareiškimas

"Nepr. Lietuvos" š.m. Nr. 13 KLS-ga yra neteisingai užpulta. Kad nebūtų be reikalo klaidinama visuomenė, esame priversti kviesti visi patišinti.

1. "Teviškos Žiburiai" nėra KLSjungos organas. Šį laikraštį leidžia visai kita ir kito pobūdžio organizacija. Jeigu KLS-ga "TŽ" daugiau duoda savo viešų pasisakymų, tai yra daroma tik dviem sumetimais: a. "TŽ" yra vienintelis Toronte išimantis liet. laikraštis, tad čia skelbti yra greičiau ir patogiau, b. "TŽ" visad deda KLS-gos pareiškimus be prieraišų ir kandžių komentarų, kuo nepasizymi "Nepr. Lietuva".

2. "NL" meta KLS-gai Bend-

ruomenės kūrimo užvilkinimo šėšėly, paskelbdama, kad vienas Sjungos atstovas neatėjęs į LOK posėdį. Tai yra smulkmena ir darbas ne dėl to posėdžio užsitęsę ištisais mėnesiais.

Dėl to mes norime priminti: a) 1949 m. liepos 1 d. KLS ir KLT susitarimu pradėtas organizuoti LOK, iniciatyvą pripažinti KLCT. Deja, rezultate LOK pradėjo darbą tik rugsėjo viduryje. Užvilkinata 2½ mėnesių; b) LOK-o viename posėdyje lapkričio mėn. KLS atstovai siūlė tuoj pat priimti ir paskelbti instrukcijas Apylinkių LAOK sudaryti ir lietuviams registruoti. Tos dvi instrukcijos tame pačiame posėdyje buvo principo

apsvarstytos, nutariant artimiausiu laiku jas suredaguoti ir paskelbti. Abi šios instrukcijos, deja, buvo paskelbtos tik 1950 metų vasario mėn. užvilkinant apie 3 mėn.; e) Instrukcija lietuviams registruoti sakoma, kad registracijos kortelės atspausdins centrinis LOKas. Šį pareiškimą rašant yra balandžio mėn. 10 d., o kortelių dar nėra. Užvilkinata apie 2 mėn.

3. KLS-gos CValdyba ir toliau pasilieka nuomonės, kad po kiekvieno LOKo posėdžio turėtų būti išleistas komunikatas, kuris tuo pat laiku turi būti išsiuntintas visai suinteresuotai spaudai.

KLS-gos CValdyba.

North Bay, Ont.

Padidėjo kolonija

Balandžio 3 d., atlikusios Saskatchewan darbo sutartis ligoninėje, atvažiavo apsigyventi į North Bay Aldona Lušaitė ir Adelė bei Birutė Mickutės. Jau visos trys gavo darbą didžiausio miesto viešbuty "Empire Hotel", o butas jau iš anksto parūpintas seniau gyvenančių lietuvių. Džiaugiamės didėjančia kolonija ir linkime naujai atvykusioms geros sekmės.

Senas gyventojas.

Kanados žinios

Latvių gen. konsulas

Iki šiol Kanadoje nuo 1938 m. teikė garbės konsulatą. Konsulo pareigas ėjo R. N. Bryson, torontietis, čia ir gimęs ir mokslus baigęs. Jis yra žinomas buvęs skautų vadovas. Kaip pranešama iš Londono, Latvijos įgaliotas ministeris Londone, kuris yra ir Latvijos diplomato šefas, p. Bryson pėkėlė generaliniu konsulu.

Kredito draugijos Kanadoje

1920 metais jų buvo tik vienoje provincijoje — 113 draugijų su 31.752 nariais, kurios turėjo 6.306.965 dol. turto; 1940 m. 9 provincijose buvo 1.167 draugijos su 201.137 nariais ir 25.069.685 dol. kapitalo; 1948 m. draugijų buvo 2.608, narių — 850.608, kapitalo — 253.584.282 dol. Neužilgo kiekvienas 13 Kanados gyventojas bus smulkus kredito dr. jos narys. Neteiko girdėti ar yra lietuvių smulkus kredito dr. jos, tačiau reikėtų kaip galima greičiau jas organizuoti bent didesnes lietuvių kolonijose. Torontas, Montrealis, Winnipegas ir kt. gausesnės kolonijos galėtų būti pavyzdžiais.

Lenkai komunistai pralaimi

Londono, Ont. susirinkime kovo mėn. Lenkų Tautinės Draugijos, kuri laiko "Lenkų Halę", po karštų diskusijų, 19 balsų prieš 13, lenkų komunistų laikraštis "Kronika Tygodniowa" iš halės pašalintas ir ten nebebus prenumeruojamas.

Saskečevano fermerių mažėja

Saskečevano provincijos fermerių bėgimas į miestus ir kitas provincijas yra labai žymus. Paskutiniaisiais 9 metais farmose gyventojų skaičius yra sumažėjęs 100.000. Dėl to mažėjimo yra kaltinama provincijos socialistų vyriausybė, kuri savo politikos dėka sunkina fermerių sąlygas.

— Kovo 29 d. vienas iš seniausių Kanados ukrainiečių laikraščių "Ukrainiečių Balsas" šventė savo 40 metų sukaktį. Laikraštį sveikino Kanados min. pirm., Winnipegio miesto burmistras ir kt. žymūs asmenys.

— OTTAWA. Sklinda gandai, kad Kanados generalinis gubernatorius lordas Alexander gausias svarbų paskyrimą Europoje ir iš Kanados būsiąs atšauktas. Šiuo metu jis yra Londone ir turi grįžti Kanadon balandžio mėn. gale.

Šelstantis Ontario pavasaris

Po šalčio ir gilių žiemos Ontario provinciją staiga užklupo netikėti pavasario potvyniai: ypač pietinėje provincijos dalyje beveik nebuvo vietovės, kuri vienai ar kitai nebūtų potvynio paliesta. Šelstantis upelių vanduo, išsimušęs iš normalių vagų, daugelyje vietų išardė kelius, paplovė namus ir privertė bėgti į saugesnes vietas ne tik žmones, bet sandėlius ir net fabrikus. Daugiausia potvynis palietė šias vietas: Kitchener, Galt, Brampton, Orono, Woodstock, Palmerston, Dorchester, Breslau ir Freeman. Šiose vietovėse vanduo buvo apsemęs kelius ir gatves kai kur net iki 9 pėdų. Tokie potvyniai čia buvo tik prieš 20 metų.

Prieš pat šventes pradėjo dūkti ir oras, kone kas valandą besikaitaliodamas į lietų, sniegą, stiprų šaltį vėją ar giedrą. Pačioms šventėms turėjo būti naujas siurprizas — labai šaltas oras — iki 10 laipsnių Fahrenheito. Kanadiečių laimei, ši šaltoji srovė greitai nusirito į JAV, ir tuo tarpu, kai torontiečiai džiaugėsi Pirmosios Vėlykų dienos pavasariška saulute, iš New Yorko radio kalbėtojas pasakojo apie krinantį sniegą.

Alberta turėja

Prieš porą savaičių Redvoter, Alta rajone parduotos 5 farmos, po 160 akrių, po 1-1,5 milijono dol. Kitą vietą to paties rajono 11 farmų parduota už 8.792.000 dol. Viena bendrovė tame pačiame rajone pirkė 480 akrių žemės už 4 milijonus dolerių.

Kaip matome, Albertos provincijoje suradus žibalo šaltinius žemės kaina pasakiškai pakilo. Albertos provincijos valdžia už teisę naudoti naftos ir dujų turis iš bendrovėjų gavo 9 milijonus dolerių!

Neatsiima pinigų

Mokesčių ministerio pavaduotojas pareiškė senatė, kad vyriausybė turi bėdos su 2 mil. dolerių, karo metu atskaityti priverstinam taupymui iš 80.000 darbininkų. Dabar negalima surasti, kur jie gyvena.

— OTTAWA. — Kanados Darbo Kongreso sekretorius pareiškė, kad nesenai suorganizuota Tautinė Bedarbių Federacija prie Kanados D. Kongreso nieko bendro neturi su tokiomis organizacijomis kaip Montrelio Bedarbių Taryba, kuri yra grynai komunistinė organizacija ir kurios tikslas išnaudoti bedarbius komunistinei propagandai.

Welland, Ont.

KLB — LAOK

Vadovaujantis KLB — LOK išleistomis taisyklėmis, Wellande veikiančių lietuviškų organizacijų atstovai, susirinkę posėdžio kovo 25 d., nutarė:

Sudaryti Wellando KLB — LAOK iš 7 asmenų. Balandžio 2 d. susirinkus posėdžio, pasiskirsė pareigoms sekančiai:

1. Skaistys Gediminas — pirmininkas, KLT;
2. Stankevičius Kazys — vicepirmininkas, KLS;
3. Naiduševičius Algirdas — sekretorius, LSS;
4. Tamulėnas Povilas — kultūros reikalams, KLS;
5. Pranaitis Aleksas — sekretorius pavaduotojas, LAS;
6. Balasevičius Adomas — kultūros reikalams pavaduotojas, "Verslas".

KLB — LOK Wellando Apylinkės reikalais prašom kreiptis šiuo adresu: J. G. Skaistys, 21½ Sixth St. Welland, Ont. Telef. 3893.

KLB — LAOK.

PAIEŠKOJIMAI

— Baitraus Kisieliūnas ieško Zuzana Norkytė — Boguslauskienė, Onos Kisieliūtės Norkuviene dukte iš Marijampolės. Rašyti: Z. Boguslauskas, Caixa Postal 4118, Sao Paulo, Brasil.

— Juozo Valuko, anksčiau gyvenusio Sudbury, ieško brolio Henrikas — Luenerweg Nr. 63, Lueneburg, Germany.

MONTREAL, Que.

Margučių vakarienė

Šv. Onos Pašalpinė Moterų Draugija balandžio 16 d. ruošia Šv. Kazimiero lietuvių parapijos svetainėje 4 val. po pietų margučių vakarienę. Iš anksto prašome paruošti ir atsinešti gražiausius margučius, nes bus duodama trys vertingos dovanos už puikiausiai išmargintus margučius.

Draugijos narės niekados savo vakariene neapvyly, bet visuomet skaniai pavaišina, pagirdė su įvairiais gėrimais, todėl ir šį kartą būsite priimti su malonumu, gausite minkšto ir kieto gėrimo. Be to, bus traukimas brangios dovanos. Po vakarienės pasižoksite ir linksmai laiką praleisite. Kviečiame visus dalyvauti kuo skaitlingiausiai. Kaina \$1.25, mokyklos vaikams \$0.50.

KLS susirinkimas

Kovo mėn. 26 d. Lietuvių parapijos salėje įvyko KLS Montrelio skyriaus metinis susirinkimas. Skyriaus pirmininkas p. Balzarus padarė pranešimą už praėjusius metus. Skyrius praėjusiais metais suruošė vieną koncertą, du šokių vakarus ir Kaledų eglutę vaikams. Skyrius turėjo virš \$600 pajamų ir apie \$500 išlaidų. Ryšium su kelių valdybos narių išsiskelimu į Montrelio, pirmininkas siūlė perrinkti valdybą, tačiau, kadangi apie tai nebuvo skelbta šaukiant susirinkimą, nutarta tą klausimą atidėti. Perrinkta tik revizijos komisija, kadangi jos nariai — Dr. Šapoka išsikėlė į Torontą ir Dr. Sungaila — į Reginą. Naujon revizijos komisijon išrinkti pp. Styras, Rudinskas ir J. Gudas.

Į Kanados Lietuvių Bendruomenės laikinąjį Montrelio apylinkės organizacinį komitetą išrinktas K. Toliušis ir jo pavaduotoju p. Mieleška.

Skyriaus pirm. p. Balzarus

įspėjo, kad sekančiame skyriaus susirinkime bus renkamos aukos Tautos Fondui.

Diskusijose nusiskysta narių pasyvumų, kuris tačiau charakteringas daugumai Montrelio organizacijų. Dalis jų net visai susirinkimų nebešaukia, pasitenkindamos valdybų veikla ir, matyt, laukdamos greitesnio KLB sukūrimo.

Išklausęs pirm. p. Balzaro pranešimo, susirinkimas pareiškė valdybai padėką už energingą veiklą, nors sąlygos anaiptol nebuvo palankios.

— Eilė montreliciečių šimet išsikelia gyventi į Amerikos Jungtines Valstijas. Nesenai išvyko su šeima A. Sakalas, ruošiasi išvykti p. Ališauskas, rašytoja Marija Aukštaitė, p. Igaiteienė, p. Vasiliauskiene ir kiti.

— Sunkiai susirgo Goda Rudinskienė. Paguldyta Victoria ligoninėje. L.

Lenkijos rytų sienos

1923 m. prof. Haleckio rūpesčiu Montreale buvo įkurtas skyrius JAV Lenkų Mokslo Instituto, kuris čia veikia prie McGill universiteto. Šių metų pirmasis susirinkimas įvyko kovo pradžioje. Jo metu McGill universiteto geografai prof. Zaboriski skaitė paskaitą "Lenkų rusų ir lenkų sovietų siena amžių bėgyje". Daugiausia nagrinėdamas paskutinių keliolikos metų problemas, prelegentas istorinėje apžvalgoje priminė, kad rusai 13-14 am. numetę tokių jungų padedami lietuvių, o tuojais po to peršoko prie 16-18 am. sienų teigdamas, kad tada "Lenkų - Lietuvių" valstybės sienos nedaug tesiskyrusios nuo etnografinių sienų. Įdomu, kokios tautos etnografinės sienos beveik sutapo su tos valstybės ir Maskvos - Rusijos sienomis? Nejaugi tai buvo lenkų tauta?

Naujieji kanadiečiai

1950 m. kovo 27 d. laivu "General Blatchford" į Kanadą išplaukė:

1. Bichnerytė Erna
2. Celkus Juozas
3. Celkus Ona
4. Celkus Danutė
5. Dirksaitienė Julija
6. Dirksaitė Edigija
7. Girdzevičius Kazys
8. Girdzevičius Apolonija
9. Jonaitienė Augustina
10. Kraskauskas Bronius
11. Kraskauskas Marijona
12. Kraskauskas Vytautas
13. Kriaučiūnas Juozas
14. Kriaučiūnas Albina
15. Kriaučiūnas Ona
16. Metas Karlis
17. Metas Olga
18. Metas Bruno
19. Senkevičius Česlovas
20. Senkevičius Eleonora
21. Šimkus Mikas
22. Šimkus Marė
23. Vosylius Algirdas
24. Vosylius Justinas
25. Bartkienė Kazė
26. Bartkus Elena
27. Bartkus Jurgis
28. Širvinskienė Domicelė
29. Vaičius Antanas

I JAV

Iš Bremeno ir gretimų uostų išplaukė lietuvių: kovo 19 d. laivu "General Lauffitt" — 173; kovo 27 d. laivu "General Haan" — 105. Tą pačią dieną su vykstamais į Kanadą laivu "General Blatchford" į JAV išplaukė 1, o lėktuvu iš Bremeno išskrido 5.

I VENEZUELA

Kovo 19 d., kartu su vykstamais į JAV, laivu "General Lauffitt" išplaukė 5 lietuviai.

Dantistas

Dr. Chas. OKUN

838 Dundas St. W. Toronte

(kampas Euclid Ave).

Priima vakarais pagal susitarimą. Tel. WA 9822.

SIUNTINIAI I EUROPA

Mes vieninteliai Kanadoje turime stačiai iš Maskvos koncesiją siuntiniams. Reikalaukite informacijų EMCO PARCEL CO 1823 Lincoln Ave., Montre al, Que.

LIETUVIŠKA RŪBŲ VALYKLA TORONTE

RE-NEW

Sav. J. Štikinas

Atidaryta nuo 8 iki 7 val. vak., šeštadienį iki 5 val. vak. Valo, prošina ir pataiso visokius rūbus ir skrybėles. Suranka Nylon kojinių nubėgusias akis. Priimame iš namų ir pristatome į namus.

415 Roncesvalles Ave (kampas Howard Park Ave) Tel. LL1451